

Sjeldne fugler i Norge i 2023

Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)

Krattspurv (*Pallas's Reed Bunting*, *Emberiza pallasi*) Koltemyr, Utsira (RO) 21. mai 2023. Krattspurv ble i 2023 lagt til Utsiras imponerende rekke av førstefunn for Norge. Fuglen viste seg villig frem for mange tilreisende i løpet av sitt tre dager lange opphold på øya. Foto: Håkon Heggland.

Tor Olsen

Denne er årsrapport nr. 48 fra NSKF. Denne rapporten presenterer først og fremst funn fra 2023, men et mindre antall tidligere upubliserte funn er også inkludert. Årsrapporten omfatter totalt 274 funn, hvorav 221 er godkjent for publisering. Av disse ble ett plassert kategori D og seks i kategori E, mens to dreide seg om hybrider. Utover disse er 14 funn av ulike årsaker henlagt inntil videre. Etter komiteens vurdering var 39 funn utilstrekkelig dokumentert for inkludering i funnstatistikken. I tillegg presenteres utfallet av flere ferdigstilte revurderinger av eldre funn lengst bak i rapporten.

Endringer på Norgeslisten

Fire nye arter for Norge ble funnet i 2023: krattspurv *Emberiza pallasi* Koltemyr, Utsira, Rogaland 21.–23. mai, mellomspett *Dendrocoptes medius* Grunnvåg og Indre Årsnes, Senja, Troms 24. august–24. oktober, brunsole *Sula leucogaster* Ona, Ålesund, Møre og Roms-

dal 17. september og gråflankefluesnapper *Muscicapa sibirica* Herdlevær, Øygarden, Vestland 5.–10. oktober.

Turkestandverglерke *Alaudala heinei*, Hornøya, Vardø, Finnmark 30. mai 2013, er også lagt til den norske artslisten. Dette funnet har tidligere vært publisert som ubestemt «flekkdverglерke». Lappspove *Limosa lapponica taymyrensis* er lagt til Norgeslisten på grunnlag av flere ringmerkingsgjenfunn til både hekke- og overvintringsområdene. Denne underarten anses å være regulært forekommende i Norge. Ett fratrekk i artslisten følger av at de tre tidligere publiserte funnene av ubestemt fregattfugl *Fregata* sp. nå anses å være utilstrekkelig dokumentert.

Endringer i taksonomi medfører to nye arter i form av brosvale *Cecropis rufula* og amurpiplerke *Anthus japonicus* som er splittet fra hhv. tempelsvale *C. daurica* (tidligere amursvale)

Brosvale (*European Red-rumped Swallow, Cecropis rufula*) Fuglevika, Farsund (AG) 28. april 2018. Amursvale er splittet i tre arter, hvorav brosvale er den eneste som blir påtruffet regelmessig i Norge. Foto: Tor Olsen.

og kanadapiplerke *A. rubescens* (tidligere myrpiplerke). Motsatt har den norske artslisten mistet to arter etter at brunsisik *Acanthis flammea cabaret* og polarsisik *A. f. hornemanni/exilipes* nå regnes som underarter av gråsisik *A. flammea*.

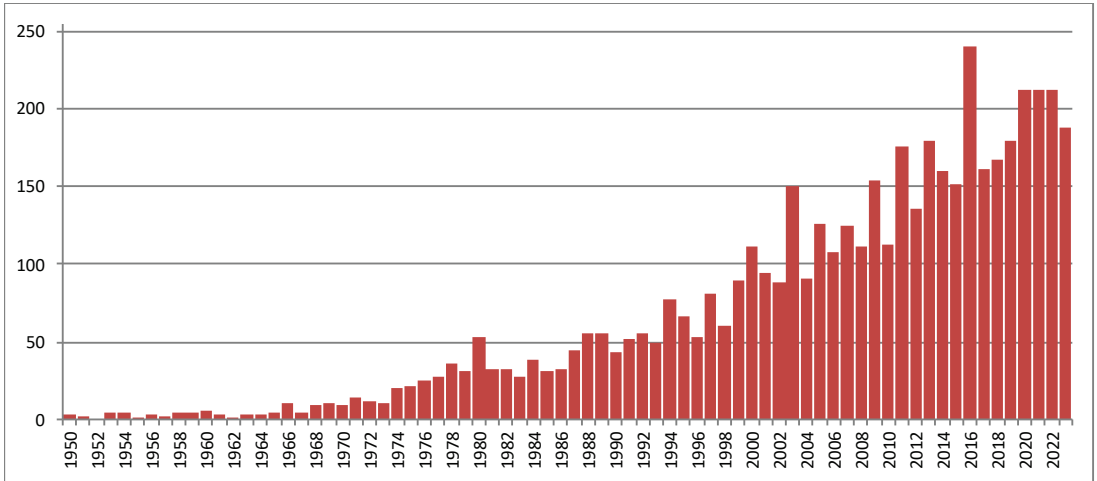
Med dette står den norske artslisten (kategoriene A–C), inkludert ett ubestemt artspår, på 531 arter pr. 2023.

Hovedtrekk fra forekomsten

Den geografiske fordelingen av sjeldne fugler i Norge i 2023 fulgte det samme mønsteret som i de foregående årene. Det høyeste antallet rariteter ble sett i Rogaland, fulgt av hhv. Agder og Trøndelag. Tabell 1 oppsummerer funnene som publiseres i denne rapporten, fordelt på fylker og rapportområder.

Tabell 1. Oppsummering av godkjente funn som presenteres i denne rapporten, fordelt på fylker/rapportområder og år. Funn som omfatter flere år slås sammen i summen i høyre kolonne. Tilsvarende teller funn av (antatt) samme individ i flere fylker som kun ett funn på nederste rad. *Accepted records in this report sorted by year and county.*

Fylke/område	før 2023	2023	Sum
Svalbard & Jan Mayen	1	2	3
Havområdene	-	1	1
Finnmark	-	10	10
Troms	-	2	2
Nordland	1	16	17
Trøndelag	-	22	22
Møre og Romsdal	2	11	11
Vestland	-	19	19
Rogaland	2	59	61
Agder	1	38	39
Telemark	1	9	10
Vestfold	1	15	16
Buskerud	1	2	3
Oslo & Akershus	-	10	10
Innlandet	2	10	12
Østfold	-	3	3
Totalt	11	212	221

Figur 1. Årlig antall publiserte funn fra 1950 til 2023 av nasjonalt sjeldne arter og underarter i kategoriene A og C. Annual number of accepted national rarity records (Cat. A and C) from 1950 to 2023.

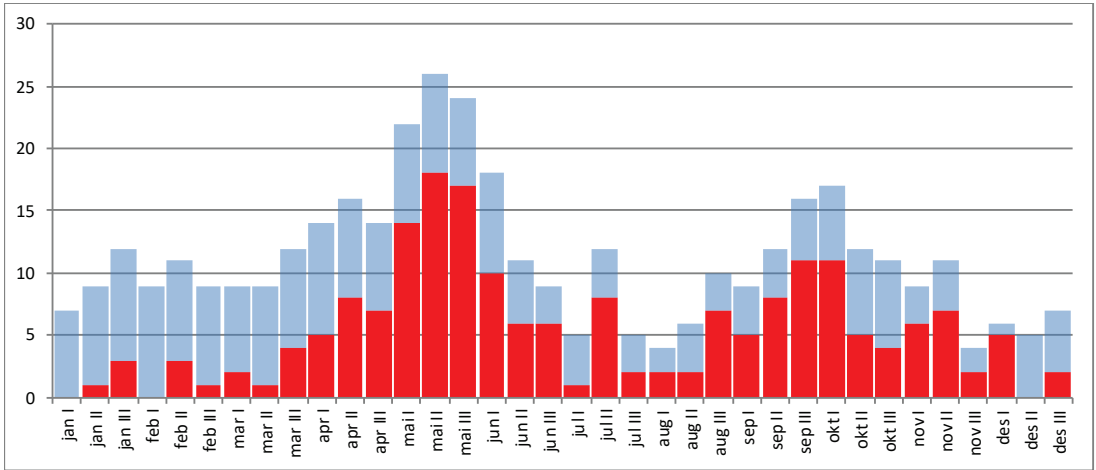

Amurpipilkerke (*Siberian Pipit*, *Anthus japonicus*) Åkrasanden, Karmøy (RO) 20. januar 2008. Myrpipilkerke er splittet i to arter; amurpipilkerke og kanadapipilkerke *A. rubescens*. Førstnevnte er kun påtruffet én gang i Norge. Foto: Tommy A. Andersen.

I løpet av 2023 ble 364 fuglearter påtruffet i Norge (kategori A), hvilket er tre færre enn fjoråret, men likevel blant de mest artsrike årene i Norge noensinne. Av disse er 78 arter klassifisert som nasjonale sjeldenheter og presenteres sammen med fem nasjonalt sjeldne underarter i denne rapporten. Rapportåret plasserer seg også blant de beste sjeldenhetsårene når man ser på antall godkjente funn, selv om det også her var en liten nedgang sammenlignet med foregående år (Figur 1).

Figur 2 viser godkjente funn gjennom rapportåret. Klimaet på ettervinteren 2023 var innenfor normalen over store deler av landet, men idet

vårtrekket satte i gang opplevde man synkende temperaturer. Likevel ble mai årets klart beste måned med hensyn til sjeldenheter, med en fjerdedel av alle årets «bomber» oppdaget denne måneden. Foruten en rekordartet opptreden av ringand *Aythya collaris*, som store deler av landet fikk ta del i, hadde de fleste andre arter en noenlunde normal vår. Den artsgruppen som skiller seg mest ut i forhold til normalen er vadere, der et variert utvalg arter bidro til en uvanlig god vårsesong. Med negativt fortegn glimret markpipilkerke *A. campestris* med sitt fravær for andre år på rad. Sommeren begynte med en uvanlig varm juni, men tilgangen på sjeldne arter fulgte ikke den stigende temperaturen. Generelt sett

Figur 2. Alle funn fra 2023 fordelt på tidagersperioder. Rødt indikerer nye funn, mens blått er returnerende og langtidsstasjonære individer. All accepted records from 2023 by 10-day periods. Red colour indicates new records, blue returning birds and longstayers.

var det en dårlig sjeldenhetssommer, ikke minst «hjulpet» av få sjeldne vadere og terner, to artsgrupper som ofte gir god uttelling i sommermånedene.

Høstsesongen begynte lovende med flere tunge sjeldenheter allerede fra slutten av august. Imidlertid var det nok mange som fikk følelsen av at høsten aldri kom skikkelig i gang siden de tradisjonelle «bombeukene» i september og oktober gav en heller laber avkastning. Månedsskiftet september/oktober ble likevel høstens beste periode målt i antall nyankomster, men vedvarende vestavind var en effektiv brems for østlige arter. Nær sagt årlige høstarter som svartstrupesteinskvett *Oenanthe pleschanka* og tundrapiplerke *A. gustavi* fikk begge et blankt år i 2023. En massiv ankomst av nordamerikanske spurvefugler på De britiske øyer førte til at mange istedenfor vendte øynene vestover, men også fra den delen av verden ble utbyttet under forventning med «kun» to rødøyevireoer *Vireo olivaceus* som resultat. At gjennomsnittstemperaturen falt under normalen i oktober og november bidro nok til at den etter hvert nærmest forventede influksen av gråseiler *Apus pallidus* i månedsskiftet oktober/november i år stoppet opp før den nådde våre breddegrader. Trenden fra senere år der sjeldenhetshøsten strekker seg helt til førjulsvinteren holdt imidlertid stikk også i 2023, og faktisk ble flere sjelden-

heter funnet i begynnelsen av desember enn i slutten av oktober.

I tillegg til de nye artene for landet presenteres en rekke nye funn av arter og underarter som er påtruffet færre enn ti ganger tidligere i Norge:

2. sumpvipe *Vanellus leucurus*, bering-snipe *Calidris mauri* og nordgulstrupe *Geothlypis trichas*
4. einersanger *Phylloscopus nitidus* og gulerle *Motacilla flava feldegg*
- 4.-5. eskimogås *Anser rossii*
5. amerikastorlom *Gavia pacifica*
- 5.-6. gulkinmand *Sibirionetta formosa*, rødøyevireo *Vireo olivaceus* og russesvartstrupe *Saxicola maurus hemprichii*
- 6.-7. slangeørn *Circaetus gallicus*
7. stylvølper *Himantopus himantopus* og blåstrupe *Luscinia svecica cyaneula*
- 8.-9. østgulerle *M. tschutschensis*
9. hvithalesvømmesnipe *Phalaropus tricolor*, stylvølper *C. himantopus*, steppebrakksvale *Glareola nordmanni* og ramsanger *Iduna rama*
10. spisshalesnipe *C. acuminata*, lattermåke *Leucophaeus atricilla*, hvitkinnsvarterne *Chlidonias hybrida* og rødbrystsanger *Curruca iberica*

Den heller labre høstsesongen bidro til at kun

to av de mer regulært forekommende sjeldenhetene opptrådte i rekordantall i løpet av rapportåret. Det gjelder (antall funn/individer): ringand *Aythya collaris* (14/15) og kaspimåke *Larus cachinnans* (19).

Råd til observatørene

All rapportering til NSKF skjer digitalt, fremfor alt via rapporteringsmodulen i *artsobservasjoner.no*, og observatører oppfordres til å benytte seg av denne muligheten. Rapporteringsskjema og liste over hvilke arter som skal valideres av NSKF finnes også på komiteens nettside. NSKF ønsker å motta så detaljerte rapporter som mulig, med beskrivelse av hvert enkelt individ og eventuelle bilder i høy oppløsning. Henvisning til bilder som ligger på Internett er ikke tilstrekkelig, da de oftest har lav oppløsning og forsvinner om nettadresser endres. Husk at funnomstendigheter som observasjonsavstand, værforhold og optikk kan være avgjørende for NSKFs vurderinger. For fugler som blir fanget i forbindelse med ringmerking ønskes biometriske mål oppgitt.

For å komme med i riktig årsrapport må rapporter på funn som skal kvalitetssikres av NSKF være komiteen i hende senest innen utgangen av februar året etter observasjonsåret. Det beste er imidlertid om rapporter sendes inn så snart som mulig etter observasjonen. NSKF oppfordrer som vanlig alle til å hjelpe til med å komplettere funnstatistikken ved å sende inn rapporter på både nye observasjoner og eldre funn som ikke tidligere har vært publisert.

Endringer på rapporteringslisten

Fra og med 1. januar 2024 skal funn av brilleand *Melanitta perspicillata* og kaspimåke *L. cachinnans* ikke lenger vurderes av NSKF. Observatører oppfordres til å dokumentere og rapportere funn av disse artene iht. krav gitt av de enkelte lokale rapport- og sjeldenhetskomiteene (LRSK).

Systematikk og taksonomi

NSKF følger anbefalingene fra IOC World Bird List med hensyn til taksonomi og nomenklatur. For en nærmere redegjørelse henvises det til IOCs nettside *worldbirdnames.org*. Denne rapporten er basert på versjon 14.2 av IOC-listen. Siden forrige NSKF-rapport ble publisert har i tillegg til oppsplittinger og sammenslåinger

allerede nevnt over, den systematiske rekkefølgen i vade-, måke- og alkefuglordenen blitt vesentlig revidert. Som del av den revisjonen har den monotypiske slekten *Eudromias* gjenoppstått, noe som medfører nytt vitenskapelig navn for boltit *Eudromias morinellus*. Videre har rødbryst-, steppe-, tibet-, kamtsjatka-, ørken- og hvitbrystlo alle blitt flyttet til slekten *Anarhynchus*. Slekten *Ixobrychus* er slått sammen med *Botaurus*, mens *Bubulcus* er slått sammen med *Ardea*. Følgelig har dvergørdrum *Botaurus minutus* og kuhegre *Ardea ibis* fått nye vitenskapelige navn. Den systematiske rekkefølgen innad i hegrefamilien (Ardeidae) har også blitt endret. Det samme gjelder for albatrossfamilien (Diomedidae). Til sist har slekten *Accipiter* blitt delt opp, hvilket berører hønsehauk som nå har fått vitenskapelig navn *Astur gentilis*.

Komiteens sammensetning og arbeid

Siden forrige rapport ble gitt ut har Sindre Molværsmyr gått ut av komiteen. Sindre har vært en solid ressurs, ikke minst sentral i arbeidet med å komme à jour med vurdering av stormåker, og takkes herved for innsatsen. Nytt medlem fra november 2023 er Bjørn Mo. Øvrige medlemmer i NSKF er: Andreas Gullberg, Thorstein Holtskog, Tor Olsen, Klaus Maløya Torland og Andreas Winnem. Siden forrige rapport ble utgitt har komiteen avholdt ett helgemøte, på Jæren i april 2024, samt flere digitale møter. En stor andel av funnene blir imidlertid vurdert utenom disse møtene gjennom NSKF-modulen i *artsobservasjoner.no*. For å ta kontakt med NSKF, bruk e-postadressen *nskf@birdlife.no*. Se også vår nettside *birdlife.no/nskf*.

Takksigelser

Håvar Hveding og Geir Mobakken takkes for korrekturlesning og verdifulle innspill til rapporten. Samspillet mellom sjeldenhetskomiteene, både gjennom det nordiske samarbeidet og den europeiske paraplyorganisasjonen AERC, har også i år vært svært nyttig for NSKFs arbeide. De respektive komiteenes medlemmer takkes for uvurderlige innspill og kommentarer. NSKF ønsker også å takke alle som har sendt inn beskrivelser, bilder og annen dokumentasjon på sine observasjoner. Uten denne kollektive innsatsen ville vår kunnskap om sjeldne arters forekomst i Norge vært mye mindre.

Gråsisik (Redpoll, *Acanthis flammea*) Jåbekk, Lindesnes, (AG) 7. november 2001. Fra tre til én. Brunsisik *A. f. cabaret* (t.v.) og polarsisik *A. f. exilipes* (t.h.) regnes nå som underarter av gråsisik. Nominatunderarten *A. f. flammea* i midten. Foto: Ole Aa. Brattfjord.

Forklaring til artsgjennomgangen

Artsgjennomgangen har følgende oppsett: (1) norsk navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes ((i) funn/individer frem til og med 1974, (ii) funn/individer i perioden fra og med 1975, (iii) funn fra rapportåret 2023), (4) år, (5) fylke, (6) antall, alder, kjønn og funn-omstendigheter, (7) lokalitet og kommune, (8) funndato, (9) symbol som angir type dokumentasjon (F = fotografi, V = video, L = lydopptak, DNA = genetisk analyse), (10) observatør(er), med hovedobservatør(er) nevnt først og uthevet med *, (11) utbredelsesområdet grovt angitt i parentes og (12) funnkommentarer. For ringmerkede individer benyttes forkortelsen «rm.», mens det for syngende individer benyttes «sy.». Fugler sett på direkte trekk markeres med forkortelsen «pt» fulgt av trekktretning, f.eks. ptNV.

Antall funn og individer er vurdert skjønnsmessig i tilfeller der ett individ kan ha opptrådt på flere forskjellige lokaliteter, eller der det har vært mer

enn ett funn av en art på samme lokalitet. NSKFs vurdering angis slik: Mulig samme individ(er) regnes som forskjellige individer og teller som to eller flere funn; trolig samme individ(er) regnes som samme individer og teller som ett funn; samme individ(er), der dokumentasjon eller opplysninger gjør det sikkert eller overveiende sannsynlig at det dreier seg om samme individ.

Aldersangivelser følger kalenderåret: 1K betyr en fugl i sitt første kalenderår, 1K+ betyr en fugl i sitt første kalenderår eller eldre (alder ukjent), 2K betyr en fugl i sitt andre kalenderår, osv. Fjærdraktsystemet er benyttet der dette er mer hensiktsmessig, f.eks. pull. = pullus (dununge før første fjærdrakt), juv. = juvenil (flygedyktig ung-fugl i sin første komplette fjærdrakt), subad. = subadult (en fugl som er eldre enn juvenil, men ennå ikke i voksen drakt) og ad. = adult (en voksen, utfarget fugl).

Funn i kategori A

Accepted records Category A

Ringgås *Branta bernicla nigricans* (0, 2, 0)

2023 TELEMAR: Ad. Jomfruland, Telemark 11.2–1.3 (F) (O. Nordsteien mfl.).

ROGALAND: Ad. div. lok., Utsira 1.–10.1 (F) (A. Grimsby, Ø. B. Nilsen mfl.). Ad. Ferkingstad havn, Karmøy 15.1–6.2 (F) (A. Austneberg, T. Mørch, E. B. Rosberg mfl.).

(Nordøst-Sibir, Alaska og arktisk Canada; overvintrer Nordøst-Kina, Korea og Japan samt langs stillehavskysten av Nord-Amerika). Alle observasjonene dreier seg om samme fugl som først ble sett på Melværet, Askvoll høsten 2022, for så å flytte seg til Utsira i desember. Denne fuglen lot seg gjenkjenne på en slitt vingedekker på venstre vinge, og holdt seg sammen med en mindre flokk grågjess *Anser anser*.

Rødhalsgås *Branta ruficollis* (0, 26/31, 2)

2023 AKERSHUS: 2K+ ptN Fornebu, Bærum 2.4 (A. Gullberg).

NORDLAND: Ad. ♂ Tenna og Storslåttholmen, Herøy 28.4–9.5 (F) (A. I. Olsen, S. Reinåmo, E. Smørvik mfl.). Ad. Sellevollvalan, Andøy 11.5 (F) (J. Bakken).

(Vest-Sibir, spesielt Tajmyrhalvøya; overvintrer hovedsakelig rundt Svartehavet og Kaspiahavet). Fuglen fra Bærum ble sett på direkte trekk sammen med kortnebbgjess *Anser brachyrhynchus* og ble, kanskje noe overraskende, ikke sett igjen lenger nord. Fuglen fra Nordland hadde på den annen side følge med rastende hvitkinngjess *Branta leucopsis*. Det var samme individ som ble sett ved de tradisjonelle rasteplassene til sistnevnte art både på Helgeland og i Vesterålen.

Eskimogås *Anser rossii* (0, 3, 2)

2023 TRØNDELAG: Ad. ♂ div. lok., Levanger 18.9–4.10 (F) (*M. Enstad, B. L. Fostad

mfl.). Ad. div. lok., Levanger 21.9–4.10 (F) (B. L. Fostad mfl.).

(Arktisk Canada; overvintrer i sørlige og vestlige USA). Norges tre første funn av antatt spontant forekommende eskimogjess ble publisert i forrige NSKF-rapport. Endring av kategori fra D til A ble den gang gjort basert på bestandsøkning i Nord-Amerika og lignende funnmønstre hos andre nearktiske gjess. Høsten 2023 fikk vi imidlertid et langt mer håndfast bevis til støtte for denne reklassifiseringen da den voksne fuglen som dukket opp med kortnebbgjess 18. september viste seg å være ringmerket. Takket være gode bilder lot deler av inskripsjonen seg lese av og lot til å passe med den type ringer som brukes på ville gjess i Nord-Amerika. Til alt overmål fikk fuglen selskap med et nytt individ tre dager senere. Fuglene rastet i to uker ved Levanger, før neste observasjon av paret ble gjort i Nordjylland, Danmark 7. oktober. Allerede samme dag ble de to fuglene sett på trekk over Mandø, Sørvestjylland, og neste dag tre steder i Nederland. Dagen etter ble de to fuglene funnet igjen på overvintringsplass i Belgia. Her holdt de stand vinteren gjennom, først sammen med kortnebbgjess, men senere ofte med tundragjess *A. albifrons*. I løpet av oppholdet i Belgia lykkes det å få fotografert hele ringnummeret (2127-23516), og dermed ble fuglens opphav fastlagt. Den var ringmerket som adult hann ved Cambridge Bay, Nunavut, Canada 4. august 2017! De to eskimogjessenes forflytning gjennom Nord-Europa ble en stor begivenhet og de fulgtes tett av observatører i landene de besøkte. Man har dermed fått mye ny kunnskap om hvordan nordamerikanske gjess ankommer og forflytter seg på vår side av Atlanteren, noe som vil være nyttig ved fremtidig vurdering av disse artene. Kanskje særlig interessant er at de flere ganger byttet selskap, og derfor en indikasjon på at såkalt «supporting cast» ikke nødvendigvis er en avgjørende brikke i vurderingen av spontanitet. Sagaen om de to eskimogjessene strakk seg langt inn i 2024, men den historien fortsetter i neste NSKF-rapport.

Gulkinnand *Sibirionetta formosa* (0, 4, 2)

2023 AKERSHUS: 2K+ ♂ Langvannet, Lørenskog 16.10 (F) (*G. Høen mfl.).

Eskimogås (Ross's Goose, *Anser rossii*) Eidsbotn, Levanger (TØ) 18. september 2023. Første gjenfunn av en ringmerket eskimogås fra Nord-Amerika til Europa! Denne fuglen er dermed et håndfast bevis for ankomst av ville nearktiske gjess sammen med gjess fra Svalbardbestandene. Begge foto: Bjørn Lie Fostad.

Gulkinnand (Baikal Teal, *Sibirionetta formosa*) Langvannet, Lørenskog (AK) 16. oktober 2023. Voksen hann i eklipsedrakt. Antall observasjoner av gulkinnand i Norge og resten av Nord-Europa øker kraftig. Tross en noe uventet lokalitet har NSKF ikke funnet andre tungtveiende grunner til å anse denne umerkede fuglen som en rømling fra fangenskap. Foto: Geir Høen.

2K+ ♂ Fetsund, Lillestrøm 29.10 (F) (*T. Grønn mfl.).

INNLANDET: 2K+ ♂ Lågendeltaet, Lillehammer 18.4 (F) (*J. Opheim mfl.).

TELEMARK: 2K+ ♂ Borgestadholmen og Børsesjø, Skien 3.–17.4 (F) (*E. M. Lillebrekke, B. Lillebrekke mfl.).

ROGALAND: 2K+ ♂ Ergavatnet, Klepp 5.–13.2 (F) (*K. Vevatne mfl.).

TRØNDELAG: 2K+ ♂ Bunesbukta, Leksdalsvatnet, Verdal 2.–4.5 (F) (*O. Malmö mfl.).

NORDLAND: 2K+ ♂ Kvalvågsetta, Røstlandet, Røst 29.–31.5 (F) (*T. Aakre, *T. B. Aakre mfl.).

(Østlige Sibir; overvintrer i Øst- og Sørøst-Asia). De færreste hadde nok forutsett utviklingen som har skjedd med gulkinning i Norge og resten av Nord-Europa de siste årene. Fuglen fra Jæren er etter alt å dømme samme individ som ble sett bare få kilometer unna i desember 2022. Hvorvidt det var den samme fuglen som dukket opp ved Skien i begynnelsen av april er et i stor grad ubesvart spørsmål. Hanner av arten ble også sett andre steder i Europa samme vinter, bl.a. i Storbritannia og Tyskland. Det er imidlertid visse likheter i hodetegningene mellom fuglen fra Jæren og Skien. NSKF har derfor med et konservativt utgangspunkt valgt å anse disse som trolig samme individ. Det er enklere å koble sammen Skiensfuglen med den fra Lillehammer, og senere fra Trøndelag. Alle steder holdt den seg sammen med stokkender *Anas platyrhynchos* og draktkarakterer var sammenfallende. Fuglen fra Røst gir et litt annet inntrykk bl.a. med mer utfargede hodetegninger. Det individet ligner sånn sett mer på en fugl som ble sett i Finland 11. mai, og regnes som et nytt funn. Til slutt kommer de to høstobservasjonene fra Akershus, som utvilsomt dreier seg om samme voksne hann. Det er vanskelig å hekte denne på noen av de andre observasjonene fra 2023, og den regnes derfor som tredje fugl i rapportåret. Fuglen fra Røst var etter sigende forholdsvis tam, noe som gir en viss usikkerhet rundt opprinnelsen. Heller ikke Akershusfuglen, som ble oppdaget alene på en lokalitet som ikke forbindes med stort gjennomtrekk av gressender slipper unna mistankene om en fortid i fangenskap. Ettersom det ikke var ringer eller skader i fjær-

drakten hos noen av disse to lar imidlertid NSKF tvilen komme dem til gode og publiserer begge i kategori A.

Amerikablesand *Mareca americana* (1, 62/64, 5)

2023 ROGALAND: Ad. ♂ Taravika, Karmøy 22.5 (F) (F. Steinkjellå).

VESTLAND: 2K ♂ Melværet, Askvoll 30.5–2.6 (F) (*A. Braanaas, K. Rutledal).

MØRE OG ROMSDAL: Ad. ♂ Svanvika, Hustadvika 17.–20.5 (F) (*F. Grønningsæter mfl.). 2K+ ♂ Øygardshamna, Giske 2.9 (F) (S. A. Orvik).

TRØNDELAG: 2K ♂ Eidsvatnet, Ørland 18.–19.6 (F) (*I. Sundet, H. Dahlby mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til nordlige Sør-Amerika). De tre mai-fuglene var alle paret med hver sin hunn som ut fra tilgjengelig bilde-materiale alle så ut til å dreie seg om brunnakker *M. penelope*. Dog kan identifikasjon av amerikablesand-hunner være utfordrende på vår side av Atlanteren, og gode bilder av avgjørende karakterer på vingeundersiden har ikke blitt forelagt NSKF for noen av disse hunnfuglene. Den voksne hannen fra Giske i begynnelsen av september er uvanlig i norsk sammenheng; fra tidligere finnes kun ett septemberfunn. Den geografiske fordelingen av årets funn passer derimot godt med tidligere funnmønster, der hovedsakelig kystnære strøk fra Rogaland til Trøndelag står for nærmere to tredeler av funn-massen.

Rødhodeand *Netta rufina* (1/2, 32/37, 1)

2023 ØSTFOLD: Ad. ♀ Årefjorden, Moss 23.4–1.5 (F) (*R. Botnermyr mfl.).

VESTFOLD: Ad. ♀ Vassbånn, Borrevannet, Horten 5.5 (F) (*E. Ottesen, I. Lundstad, R. J. Langaas).

(Sør- og Sentral-Europa til Sentral-Asia). Det anses overveiende sannsynlig at det var fuglen fra Årefjorden som krysset Oslofjorden og senere dukket opp på Borrevannet, disse observasjonene regnes derfor som ett funn. Rødhodeand er en vanlig art i fangenskap i Europa, og funn utenfor de normale utbredelsesområdene har ofte hatt

Amerikablesand (*American Wigeon*, *Mareca americana*) Taravika, Karmøy (RO) 22. mai 2023. Identifikasjon av hanner av amerikablesand er ganske rett frem, men hunner er en annen helt annen sak. Hunnen på bildet (t.v.) mangler typiske kjennetegn for amerikablesand slik som grålig hode og mørk kant innerst på nebbet, og er derfor trolig en brunnakke *M. penelope*. Foto: Frank Steinkjellå.

«fangenskapsspøkelset» hengende over seg. Imidlertid begynner det å tegne seg et ganske tydelig bilde over forekomsten her til lands, der aprilfunn fra de sørøstlige delene av landet er typisk. Ut fra artens utbredelse og forflytninger kan dette tas til inntekt for at en stor andel av de fuglene som blir sett her til lands faktisk dreier seg om genuine vagranter, heller enn fugler rømt fra fangenskap.

Ringand *Aythya collaris* (1, 67, 12/13)

2023 AKERSHUS: Ad. ♂ Risebrutjernet, Ullensaker 8.–21.5 (F) (*J. A. Myhrer, Ø. Hagen mfl.).

INNLANDET: Ad. ♂ Brynitjernet, Stange 12.–14.5 (F) (*R. B. Solhaug mfl.).

BUSKERUD: Ad. ♂ Nordfjorden, Ringesrike 4.5 (F) (*K. Myrmo mfl.).

AGDER: Ad. ♂ Kråkenesvann, Farsund 2.–16.4 (F) (*F. Tjessem, K. M. Torland mfl.). Ad. ♂ Hanangervann og Kråkenesvann, Farsund 7.4–1.5 (F) (*T. A. Olsen mfl.). Ad. ♂ Breidflå, Evje og Hornes 14.4 (F) (*T. Lislevand mfl.). Ad. ♀

Reddalsvannet, Grimstad 16.–19.4 (F) (*R. J. Fjærbu mfl.). Ad. ♂ Nesheimvann,

Farsund 16.4 (F) (*K. M. Torland mfl.). Ad. ♂ Hanangervann og Nesheimvann 12.8–27.10 (F) (K. M. Torland mfl.).

VESTLAND: Ad. ♂ Garen, Eidfjord 4.5 (F) (*Ø. Bjørkelund mfl.).

TRØNDELAG: Ad. ♂ Brekkvatnet og Eidsvatnet, Ørland 2.–3.5 (F) (*S. Melum mfl.). Ad. ♂ Hittersjøen, Røros 15.–19.5 (F) (*R. Høsøien, B. Dahl, B. Schjølberg mfl.).

NORDLAND: Ad. ♀ Valnesfjord, Fauske 10.4–4.5 (F) (*A. I. Olsen, M. Johansen mfl.). 2 ad. ♂♂ Floavatnet, Vega 6.5, 1 ind. til 27.5 (F) (*A. I. Olsen, M. Johansen mfl.). Ad. ♂ Aspnestjøenna, Rana 22.5–16.6 (F) (*T. Rausandaksel mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Siden 2016 har nye årsrekorder av ringand blitt en nærmest årlig begivenhet. Likevel bør rapportårets anslåtte totalsum på hele 14 funn av 15 individer kunne stå lenge (Figur 3). Med så mange fugler i omløp er det en krevende øvelse å vurdere hvor mange unike funn det er snakk om. Eksempelvis ble det på Lista sett tre ulike hanner 16. april, hvorav den ene (han-

nen som ble sett i perioden 7. april til 1. mai) antas å være en returnerende fugl. Det antas også at det var denne fuglen som ble sett samme sted fra august til oktober. Hannen fra Rana i mai/juni antas også å være samme fugl som ble sett i nærheten i slutten av mai 2022. Det skal på ingen måte utelukkes at det kan være flere gjengangere blant årets observasjoner, men de øvrige funnene antas alle å dreie seg om nye fugler, noe som gir totalt tolv nye funn i 2023. Blant disse var også det første der to fugler dukket opp sammen; på Vega, Nordland 6. mai, samt det første funnet av arten i Akershus. Østfold er nå det eneste fylket der arten enda ikke er påtruffet, men det bør bare være et tidsspørsmål før den dukker opp også der.

Harlekinand *Histrionicus histrionicus* (3/4, 17, 0)
2023 SVALBARD: Ad. ♂ Bjørndalen, Spitsbergen 2.6 (F) (*G. Bangjord, V. Ivarrud).

(Island, Grønland, Nord-Amerika og Øst-Sibir). En harlekinand-hann ble fotografert samme sted i juni 2021. Selv om flere ulike harlekinender er dokumentert påtruffet her til lands de siste par tiårene er arten fremdeles en stor sjeldenhet. NSKF anser derfor de to observasjonene i hhv. 2021 og 2023 å dreie seg om trolig samme individ, noe som betyr at årets observasjon ikke regnes som et nytt funn.

Brilleand *Melanitta perspicillata* (3, 120/128, 6)
2023 ØSTFOLD: Ad. ♂ Brentetangen, Moss 21.5 (*L. P. Simensen, R. Botnermyr mfl.). AKERSHUS: Ad. ♂ Hulvik, Vestby 21.5 (S. Rix). AGDER: 2K Lomsebukta og Husebybukta, Farsund 1.–28.1 (F) (J. M. Abrahamsen mfl.). 2K ♂ Husebybukta, Farsund 13.–14.6 (F) (J. Langbråten). ROGALAND: 2K ♂ Solavika, Sola 3.–10.6 (F) (*G. Kristensen mfl.). 2K ♂ ptS Vik, Klepp 12.7 (F) (T. Berg). TRØNDELAG: 2 ad. ♂ ♂ Ørin, Verdal 14.–22.5 (F) (*T. R. Østerås mfl.). NORDLAND: Ad. ♂ Klungsetvika, Fauske 21.5–1.6 (F) (*T. E. Kristiansen mfl.). Ad. ♂ Klungsetvika, Fauske 7.9 (F) (T. E. Kristiansen).

FINNMARK: Ad. ♂ Meskefjorden, Nesseby 2.6–4.9 (F) (*K. Isaksen mfl.).

(Alaska og Canada; overvintrer på vest- og østkysten av Nord-Amerika). Observasjonene fra Østfold og Akershus dreier seg om samme individ. Det kan ikke utelukkes at de tre observasjonene av 2K-hanner i Agder og Rogaland i juni/juli også dreier seg om samme fugl, men de regnes under tvil som tre separate funn. Hannen fra Nordland i september regnes på den annen side som samme individ som på våren. De to fuglene fra Trøndelag antas å være de samme som ble sett samme sted våren 2022. Til sist er fuglen fra Agder i januar identisk med ungfuglen som dukket opp der i november 2022. Samlet gir dette seks nye funn i tillegg til tre returnerende fugler. Brilleand har vært årlig i Norge siden 1983 og viser en sakte, men jevnt økende funnfrekvens (Figur 4). Artens forekomst her i landet anses derfor å være tilstrekkelig dokumentert til at videre kvalitetssikring overlates til de respektive LRSK fra og med 2024.

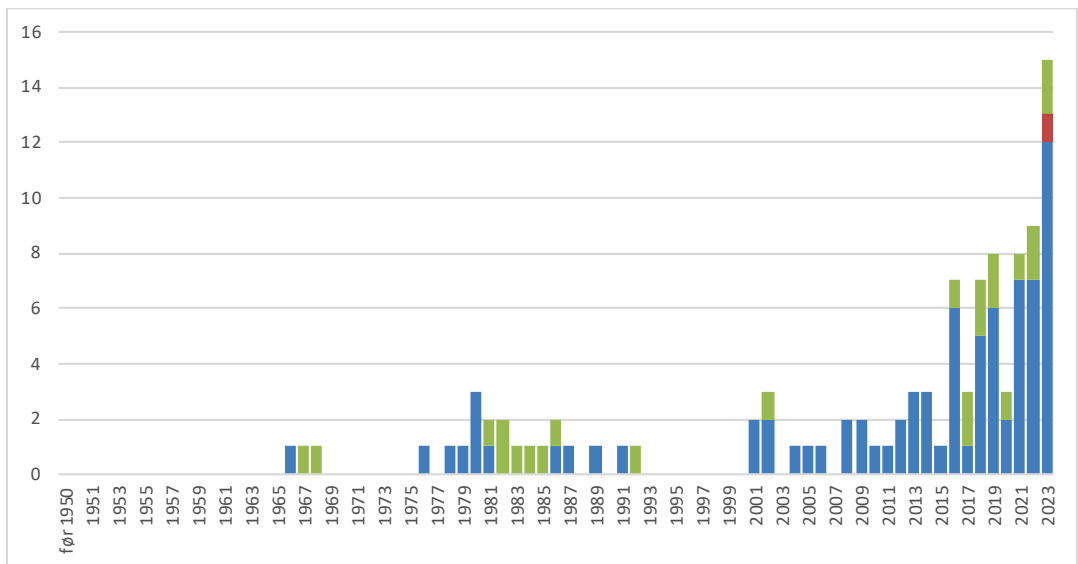
Alpeseiler *Tachymarptis melba* (2, 16, 2)
2023 TELEMAR: 2K+ Brevikstrand, Bamble 10.5 (Ø. Pettersen). AGDER: 1K+ Kalvehageneset, Grimstad 17.7 (F) (R. J. Fjærbu).

(Middelhavsområdet og østover til Himalaya samt Afrika; europeiske fugler overvintrer i Afrika sør for Sahara). Dette er de første observasjonene av alpeseiler i Norge siden 2018. Funnbildet av arten i Norge er noe «rotete» uten noen tydelige funntopper. Mai er dog den beste måneden med totalt seks funn. Fuglen som ble fotografert i Grimstad i juli utgjør på den annen side det første midtsommerfunnet. Den geografiske fordelingen er derimot mer ryddig med 13 funn, inkludert begge årets, fordelt langs sørøstkysten fra Kristiansand til Fredrikstad.

Mongolturteldue *Streptopelia orientalis* (2, 38, 3)
S. o. *meena* (1, 17, 1)
2023 ROGALAND: 2K Åsen, Stavanger 1.1–20.4 (F) (E. Jacobsen mfl.). TRØNDELAG: 2K Marøya, Nærøysund

Ringand (Ring-necked Duck, *Aythya collaris*) Floavatnet, Vega (NO) 6. mai 2023. Rapportåret hadde en rekordartet forekomst av ringand, deriblant disse to hannene. Dette er første gang to individer har dukket opp sammen i Norge. Foto: Ole A. Davidsen.

Figur 3. Funn av ringand *Aythya collaris* fordelt på år (blå = nye funn, grønn = returnerende individer, rød = funn av to ind.). Records of Ring-necked Duck by year (blue = new records, green = returning individuals, red = multiple birds).

1.1–8.3 (F) (T. Møllersen mfl.).
FINNMARK: Ad. Ekkerøya, Vadsø 31.8
(F) (E. Kleveland).

S. orientalis ssp. (0, 16, 2)

2023 ROGALAND: 1K Åsen og Mariero,
Stavanger 8.–31.12 (F) (*E. Jacobsen,
L. Kile mfl.).
VESTLAND: 1K Indre Bogø, Vaksdal
4.–11.12 (F) (*S. Sigbjørnsen mfl.).

(Sentral-Asia og India østover gjennom Sibir og Kina til Stillehavet; overvintrer fra India til Korea og Japan). De to fuglene fra første halvår 2023 dukket begge opp rundt juletid i 2022. Da en mongolturteldue dukket opp på samme fôringsplass i Stavanger i begynnelsen av desember var det nærliggende å anta at det var samme fugl som kom tilbake, men studier av bilder viser at det var en ungfugl og følgelig et nytt individ. Majoriteten av de norske funnene av mongolturteldue er forholdsvis jevnt spredt langs kysten fra Lindesnes til Vest-Finnmark. Fuglen som kolliderte med et vindu på Ekkerøya skiller seg dermed noe ut geografisk, og ikke minst sesongmessig. Det er det tidligste høstfunnet med fire ukers margin. NSKF har siden forrige årsrapport ble publisert gått gjennom alle funn med tanke på identifikasjon av underart. Se resultatet under revurderinger lenger bak i denne rapporten.

Triel *Burhinus oedicnemus* (1, 39, 2)

2023 VESTFOLD: 2K+ Vassbånn, Borrevannet,
Horten 21.–22.5 (V) (*K. Johannessen,
E. Ottesen).
ROGALAND: 2K+ Grannes, Sola 9.–
11.5 (F) (*K. Vevatne mfl.).

(Nord-Afrika, Sør-Europa og videre østover til Sentral-Asia; overvintrer i Sørvest-Europa og Nord-Afrika). To nye funn forsterker den økende funnfrekvensen for triel det siste tiåret. Arten har nå vært årlig de siste seks årene. Mai-funn er typisk, over halvparten av de norske funnene stammer fra denne måneden. I resten av Norden fikk Finland og Sverige hvert sitt funn, mens Danmark ble stående uten observasjoner av arten i rapportåret.

Stylteløper *Himantopus himantopus* (0, 6/7, 1)
2023 ROGALAND: Ad. ♀ Syrevågen, Karmøy 20.4 (F) (*O. K. Bjørnstad mfl.).
Ad. ♀ Orreosen, Klepp 21.4–1.5 (F)
(*T. Syvertsen, E. Ween mfl.).

(Fra Nordvest-Afrika og Pyrenéhalvøya gjennom Sør- og Sentral-Europa til Sentral- og Øst-Asia, også i sørlige Afrika, India og Sørøst-Asia; europeiske fugler overvintrer rundt Middelhavet og i Afrika). Fuglen fra Karmøy trakk mot sør på kvelden, det er samme individ som dagen etter ble funnet igjen ved Orreosen. Det er hele 14 år siden forrige funn i Norge, da en hann holdt seg ved Ådlandsvatnet, Stord 16.–17. april. Likheten med årets funn er med andre ord påfallende både med hensyn til dato og geografi. Stylteløper kan trolig forventes å få en mer regelmessig forekomst i Norge ettersom arten sprer seg mot nord, bl.a. med årlige hekkforsøk i Danmark de senere årene.

Sibirlo *Pluvialis fulva* (2/3, 91/96, 2)

2023 MØRE OG ROMSDAL: Ad. ♂ Toppmyran, Smøla 17.–18.6 (F) (*E. L. Dahl mfl.).
NORDLAND: 1K Kvalvåg, Røstlandet, Røst 12.–19.10 (F) (*E. Grønningsæter, S. Baines, J. Stenersen).

(Nord-Sibir fra Jamal og østover til vestlige Alaska; overvintrer fra Øst-Afrika til Stillehavet). Både Smøla og Røstlandet er blant våre mest klassiske lokaliteter for sibirlo. Dato for fuglen fra Smøla sammenfaller også med funntoppen på forsommeren. Høstfunn, slik som fuglen fra Røstlandet, er derimot langt mer uvanlig.

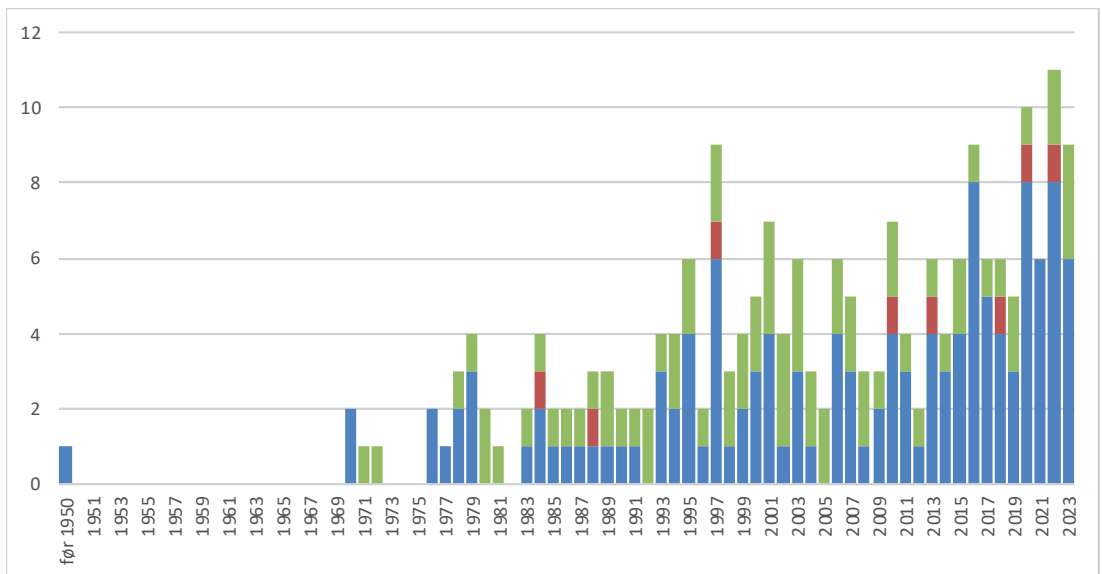
Kanadalo *Pluvialis dominica* (0, 26, 2)

2023 ROGALAND: Ad. ♂ Boresletta, Klepp 25.–29.8 (F) (*M. Dagsland mfl.).
VESTLAND: Ad. ♂ Herdla, Askøy 19.–20.5 (F) (*D. Gjerde, H. Gjerde, T. Hansen mfl.).

(Alaska og arktisk Canada; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). På tross av en etter hvert respektabel funnmengde, og i motsetning til de fleste andre sjeldne vadere, viser den sesongvise fore-

Brilleand (Surf Scoter, *Melanitta perspicillata*) Varangerbotn, Nesseby (FI) 18. juni 2023. Forekomsten av brilleand i Norge har vist en jevn og svakt økende trend over mange år. Artens opptreden betraktes derfor nå som tilstrekkelig dokumentert til at videre kvalitetssikring overlates til LRSK fra og med 2024. Foto: Terje Håheim.

Figur 4. Funn av brilleand *Melanitta perspicillata* fordelt på år (blå = nye funn, grønn = returerende individer, rød = funn av to ind.). Records of Surf Scoter by year (blue = new records, green = returning individuals, red = multiple birds).

komsten av kanadalo ikke noe entydig mønster. Arten er påtruffet fra slutten av april til begynnelsen av november, oftest i begynnelsen av juni og slutten av september, men samtidig er funn fra midten av juni og begynnelsen av oktober fraværende. Geografisk er bildet derimot klarere. Halvparten av funnene er gjort langs kysten fra Lista til Smøla, mens Røstlandet alene står med ti funn. Begge årets fugler holdt seg i flokker med heilo *P. apricaria*, grundige studier av rastende heiloflokker kan derfor lønne seg uavhengig av tid på året.

Sumpvipe *Vanellus leucurus* (0, 1, 1)

2023 AGDER: Ad. div. lok. Lista, Farsund 14.5 (F) (*G. Gundersen mfl.).

(Tyrkia til Sentral-Asia; overvintrer fra Nordøst-Afrika til India). Det eneste tidligere norske funnet av sumpvipe ble gjort ved Indre Billefjord, Porsanger 20. juni 2000. Den fuglen var en del av en større invasjon til Nord-Europa, og var stasjonær frem til slutten av juli. Årets fugl, fra motsatt ende av landet, var derimot påfallende rastløs og flyttet seg stadig til nye lokaliteter, for så å være borte neste dag. Som nevnt av Gundersen (2023) avslører bildene detaljer i fjærdrakten som viser at det var samme individ som ble sett 353 km unna, ved Getterön på den svenske vestkysten de to foregående dagene. Fra siste observasjon av fuglen i Sverige til den ble funnet på Lista gikk det omkring 17 timer.

Langnebbekkasinsnipe *Limnodromus scolopaceus* (3, 20, 1)

2023 VESTFOLD: 1K Presterødkilen, Tønsberg 28.–29.9 (F) (*F. Kræmer mfl.).

(Nordøst-Sibir, Alaska og arktisk Canada; overvintrer fra sørlige USA til Sentral-Amerika). I likhet med kanadalo er det vanskelig å finne et klart mønster i funnbildet av langnebbekkasinsnipe i Norge. Funnene er forholdsvis jevnt spredt fra april til november, med en liten topp i slutten av mai. Den seneste ankomne fuglen dukket opp på Revtang, Klepp 24.–25. november 1991, trolig samme fugl sett igjen ved Kolnes, Sola 19. januar–1. mars året etter. Det betyr at desember er den eneste måneden uten obser-

vasjoner av arten. Langnebbekkasinsnipe er påtruffet én gang tidligere i Vestfold; ved Klåstadkilen, Larvik 25.–27. august 2000.

Hvithalesvømmesnipe *Phalaropus tricolor* (0, 8, 1)
2023 AGDER: Ad. ♂ Slevdalsvann, Farsund 19.5 (F) (*J. M. Abrahamsen mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). Dette er første funn av arten i Agder. Fuglen ble oppdaget på kvelden og var borte neste dag. Syv av de norske funnene stammer fra vår og forsommer, men dette var bare det andre av en hann. Hvithalesvømmesnipe har hatt en forholdsvis jevn forekomst i Norge siden første funnet ved Gløsvågen, Kristiansund i mai 1980, med grovt regnet ett funn hvert femte år. Fra øvrige Europa har arten derimot en påtagelig fallende funnfrekvens.

Tereksnipe *Xenus cinereus* (0, 46, 1)

2023 ROGALAND: 2K+ Bjårvatnet, Hå 30.5 (F) (*S. Lode mfl.).

(Russland fra Kvitsjøen til Stillehavet; overvintrer fra østlige Afrika til Sørøst-Asia og Australia). Fuglen rastet bare kort på lokaliteten før den trakk videre. Vaderfylket Rogaland klatrer med det opp i seks funn av arten, bare slått av Finnmark som kan skilte med hele 17 funn.

Damsnipe *Tringa stagnatilis* (0, 35, 3)

2023 ROGALAND: 1K Orreosen, Klepp 11.–15.8 (F) (*M. Kersbergen mfl.).
TRØNDELAG: Ad. Tautra, Frosta 22.–25.5 (F) (*G. Stenhaus, M. Hegge, Ø. Hegge, A. Stavne mfl.).
TROMS: Ad. Tisnes, Tromsø 6.–8.5 (F) (*F. Broms mfl.).

(Fra Baltikum gjennom Russland og sørlige Sibir til Stillehavet; overvintrer i Afrika, sørlige Asia og Australia). Rogaland og Trøndelag er de to beste fylkene for arten med hhv. åtte og tolv funn. Fuglen fra Tisnes var på den annen side den første i Troms. Damsnipe har vist seg å ha en ganske uforutsigbar forekomst i Norge de senere årene med seks av ti år uten funn. Årets

Stylteløper (Black-winged Stilt, *Himantopus himantopus*) Syrevågen, Karmøy (RO) 20. april 2023. Dette er første observasjon av arten i Norge siden 2009. Fuglen ble bare sett denne ene dagen på Karmøy, men ble funnet igjen ved Orreosen på Jæren dagen etter, hvor den var stasjonær i elleve dager. Foto: Frank Steinkjellå.

Sumpvipe (White-tailed Lapwing, *Vanellus leucurus*) Gunnarsmyra, Farsund (AG) 14. mai 2023. Denne fuglen utgjør det andre funnet av arten i Norge. Det første ble gjort helt i andre enden av landet; i Porsanger sommeren 2000. Foto: Gunnar Gundersen.

tre funn blir imidlertid bare overgått av 1999 da fire fugler ble observert. Samme år var også forrige gang en ungfugl ble registrert her til lands.

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes* (1, 36, 3)

2022 ROGALAND: Ad. Bekkarvik, Klepp 12.6 (F) (T. Berg).

2023 ROGALAND: Ad. Kvasnheim, Hå 9.-10.6 (F) (*A. Johnsen mfl.).

NORDLAND: Ad. Kvalvåg, Røstlandet, Røst 4.-7.7 (F) (*S. Dale, S. Baines mfl.).

1K Ystnes, Røstlandet, Røst 13.9 (F) (*J. Stenersen, S. Baines).

(Alaska og Canada; overvintrer fra sørlige USA til sørlige Sør-Amerika). Gulbeinsnipe har hatt et kraftig oppsving i Norge etter årtusenskiftet, og nøyaktig halvparten av funnene stammer fra det siste tiåret. Ungfugler er derimot fremdeles meget sjeldne; fuglen fra Røst var kun den fjerde noensinne. Tilsvarende økning i funnfrekvens er også registrert i Danmark, der 10 av totalt 17 funn er gjort siden 2017. I Sverige er situasjonen derimot annerledes med kun 4 av 24 funn gjort i løpet av det siste tiåret. Fuglen fra 2022 bedømmes ut fra detaljer i mytemønster å dreie seg om samme individ som ble sett ved Bjårvatnet frem til 8. juni samme år.

Spisshalesnipe *Calidris acuminata* (0, 9, 1)

2023 TRØNDELAG: Ad. Grandefjæra, Ørland 30.8 (F) (*I. Sundet, H. Dahlby, A. Eriksen mfl.).

(Nordøst-Sibir; overvintrer i Australia og Oceania). Samtlige norske funn av spisshalesnipe har vært voksne fugler. En antydning til funntopp i månedsskiftet august/september begynner etter hvert å tre frem. Det samme mønsteret fremgår også i resten av Norden der alle funn som er publisert med alder dreier seg om 2K+ individer, og med en stor andel funn i slutten av august og begynnelsen av september. Årsaken til denne ensidige aldersfordelingen finner man i ulike trekkruter hos unge og voksne fugler. Mens de voksne fuglene på høsten tar en direkte rute mot sør/sørøst fra hekkeplass til overvintringsområdene, flyr en stor del av

ungfuglene til rasteplasser i Alaska. Den siste etappen gjennomføres non-stop over Stillehavet til vinterkvarterene (Grönroos mfl. 2010). Dermed foregår hovedtrekket av ungfugler mye lenger unna Europa enn tilfellet er for de voksne.

Styltesnipe *Calidris himantopus* (0, 8, 1)

2023 FINNMARK: Ad. Skallelv, Vadsø 28.-29.6 (F) (*N. Bonomo, *M. Sylvia mfl.).

(Nordøst-Sibir, Alaska og Nordvest-Canada; overvintrer i USA, Mexico og Mellom-Amerika). Finnmark og Rogaland er landets beste fylker for arten, begge med tre funn. Siste halvdel av juni utmerker seg med til sammen fem funn. Det norske materialet er fremdeles for lite til å kunne trekke noen bastante konklusjoner, men årets fugl synes å passe godt inn i det mønsteret som er i ferd med å danne seg. Det kan også bemerkes at seks av ni funn er gjort etter årtusenskiftet. Fra øvrige Norden er arten påtruffet til sammen åtte ganger, men kun tre av disse i dette milleniet. Se Günther (2023) for nærmere omtale av fuglen fra Skallelv.

Spisshalesnipe (Sharp-tailed Sandpiper, *Calidris acuminata*) Grandefjæra, Ørland (TØ) 30. august 2023. Arten er meget sjelden i Europa, men når den først dukker opp er det ofte, slik som denne, voksne fugler rundt månedsskiftet august/september. Foto: Atle Jektvik.

Hvithalesvømmesnipa (Wilson's Phalarope, *Phalaropus tricolor*) Slevdalsvann, Farsund (AG) 19. mai 2023. Etter omfattende restaureringstiltak de senere årene har Slevdalsvann blitt en regionalt viktig lokalitet for både hekkende og rastende vadere. Denne hvithalesvømmesnipa var en god belønning for de mange arbeidstimen som er lagt ned. Foto: Jarl Marius Abrahamsen.

Damsnipa (Marsh Sandpiper, *Tringa stagnatilis*) Orreosen, Klepp (RO) 12. august 2023. Dette var den første observasjonen av ei ung damsnipa i Norge siden 1999. Foto: Trond Ove Stakkeland.

Rustsnipe *Calidris subruficollis* (2, 95/99, 3)

2023 ROGALAND: 1K+ Refsnes, Hå 25.9 (F) (S. Lode).

VESTLAND: 1K Herdla, Askøy 8.–13.9 (F) (*T. Hansen mfl.).

MØRE OG ROMSDAL: 1K rm. Makkevika, Giske 17.9 (F) (S. Remøy).

(Nordøst-Sibir, Alaska og arktisk Canada; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). Rustsnipe er september-arten fremfor alle. Over halvparten av de nå nøyaktig 100 norske funnene stammer fra denne måneden. Tre funn er en gjennomsnittlig forekomst for det siste tiåret. Heller ikke geografisk er det noen overraskelser i årets forekomst; Jæren er landets klart beste område for arten, men både Herdla og Giske også har hatt besøk av arten flere ganger tidligere.

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* (1, 67/71, 3)

2023 VESTFOLD: Ad. Streterestranda, Larvik 1.9 (F) (K. K. Christiansen, R. N. Nilsen).

MØRE OG ROMSDAL: Ad. Storvika, Giske 15.9 (F) (F. Grønningsæter).

NORDLAND: Ad. Kvalvåg, Røstlandet, Røst 6.–8.6 (F) (*E. Grønningsæter mfl.).

(Alaska og arktisk Canada; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). En noe uvanlig forekomst både geografisk og sesongmessig. Fuglen fra Streterestranda er det første funnet fra Vestfold og kun det fjerde funnet fra Østlandet samlet sett. Samtlige fire funn fra Nordland er gjort på Røstlandet, og også Giske har hatt besøk av arten én gang tidligere. Bonapartesnipe var derimot fraværende fra de mer tradisjonelle områdene Jæren, Lista og Varanger i rapportåret. Fuglen fra Røst er blant de tidligste vår/sommerfunnene, bare forbigått av en fugl fra Lista 3. juni 2006. Bonapartesnipe har sin funntopp i Norge fra slutten av juni til begynnelsen av august, men var i 2023 fraværende i denne perioden. Høstfunn er uvanlige, men typisk er det voksne fugler som blir sett tidlig på høsten slik som i 2023. Det tidligste funnet av en ungfugl i Norge er fra Lista 25. september 2009.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* (8, 218/239 til 2009, –)

2003 SVALBARD: Ad. Adventdalen, Spitsbergen 11.6 (F) (R. Plomp).

(Sibir fra Tajmyr til Beringstredet og Nord-Amerika; overvintrer hovedsakelig i Sør-Amerika samt Australia). Arten ble tatt ut av NSKFs valideringsliste fra og med 2010. Upubliserte funn fra 2009 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Beringsnipe *Calidris mauri* (0, 1, 1)

2023 ROGALAND: Ad. Revtangen, Klepp 27.4 (F) (*J. Alsvik mfl.).

(Alaska; overvintrer sørlige Nord-Amerika til nordlige Sør-Amerika). Beringsnipe i april er blant de mest uventede observasjonene i rapportåret. Lokaliteten er i og for seg ikke uventet, og var også åsted for landets første funn 12.–13. juli 2008. Datoen er derimot svært uvanlig. I Storbritannia, der det foreligger tolv funn til og med 2022, er det for eksempel ikke gjort noen vårfunn. Heller ikke fra resten av Norden, der Island har to funn og Sverige tre, finnes det observasjoner fra denne årstiden. Det forrige funnet fra Sverige ble dog også gjort på en uventet dato, nærmere bestemt nyttårsaftnen 2022. Se Alsvik (2023a) for nærmere beskrivelse av denne bemerkelsesverdige dagen på Jæren.

Steppebrakksvale *Glareola nordmanni* (2/3, 6, 1)

2023 ROGALAND: Ad. Voll, Klepp 27.–28.4 (F) (*T. O. Stakkeland mfl.).

(Svartehavet til Sentral-Asia; overvintrer i sørlige Afrika). Arten er nå påtruffet i Norge tre år på rad, og seks av ni funn er gjort fra og med 2013. Funndatoen er svært tidlig, tre uker tidligere enn tidligere ekstremumsdato. Også i et nordisk perspektiv er dette et særdeles tidlig funn ettersom de tidligste vårfunn frem til 2022 i våre nærmeste naboland er hhv. 30. april (Finland), 5. mai (Sverige) og 8. mai (Danmark). I 2023 ble imidlertid en steppebrakksvale fotografert i Sønderjylland, Danmark allerede 6. april. Var det samme fugl som senere dukket opp på Jæren?

Stylnesnepe (Stilt Sandpiper, Calidris himantopus) Skallelv, Vadsø (FI) 28. juni 2023. Varanger er velbesøkt av fuglekikkere fra både inn- og utland sommerstid. Denne fullt utfargede stylnesnepe var det desiderte høydepunktet der sommeren 2023. Foto: Andreas Günther.

Bonapartnesnepe (White-rumped Sandpiper, Calidris fuscicollis) Stretestrand, Larvik (VF) 1. september 2023. Østlandet er ikke bortskjemt med amerikanske vadere. Denne voksne fuglen var kun den fjerde bonapartnesnepe for landsdelen. Foto: Reidar Nicander Nilsen.

Beringsnipe (Western Sandpiper, *Calidris mauri*) Revtangen, Klepp (RO) 27. april 2023. Beringsnipe i slutten av april var nok blant de mest uventede funnene i Norge i løpet av rapportåret. Foto: Trond Ove Stakkeland.

Dvergterne *Sternula albifrons* (–, 53/58 etter 2003, 1)

2023 ROGALAND: Ad. Børaunen, Randa-berg 11.5 (F) (O. Njå).

(Store deler av Europa og østover til Sentral-Asia; europeiske fugler overvintrer langs kysten av Vest-Afrika). Rapportåret var nok et skralt år for arten som bare så vidt kan kalles årlig forekommende her til lands, det på tross av at arten hekker i alle våre nærmeste naboland. Årets ene funn var dog ganske typisk både med hensyn til dato og geografi.

Sandterne *Gelochelidon nilotica* (2, 15, 2)

2023 OSLO: Ad. Maridalsvannet, Oslo 10.6 (F) (*M. Petkovic mfl.).

VESTLAND: Ad. Husvatnet, Øygarden 25.6 (F) (*J. Bell, B. Skjold).

(Nesten kosmopolitisk, men svært lokal utbredelse på alle kontinenter, hekker nærmest i Vadehavet; europeiske fugler overvintrer i Afrika). Ny art for både Oslo og Vestland. Sandterne har, med unntak av 2020, vært årlig i Norge siden 2016. Halvparten av funntotalen stammer fra den samme åtteårsperioden.

Hvitkinnsvarterne *Chlidonias hybrida* (0, 9/11, 1)

2023 ROGALAND: Ad. Frøylandsvatnet, Time 22.–23.9 (F) (*M. Dagsland mfl.).

(Sør-Europa, Asia, Australia samt Sør- og Øst-Afrika; europeiske fugler overvintrer i Afrika). Forrige funn av arten i Norge stammer også fra Jæren; Orrevatnet 30.–31. juli 2019. Rogaland står med sine fem funn for halvparten av den norske funntotalen. Med unntak av tre funn samlet i begynnelsen av juni er det foreløpig

Steppebrakksvale (Black-winged Pratincole, *Glareola nordmanni*) Bore, Klepp (RO) 27. april 2023. Dette var det niende funnet av arten i Norge. Fuglen dukket opp samme dag som landets andre beringsnipe *Calidris mauri* bare få kilometer unna. Samtidig var Norges syvende stylteløper på plass ved Orreosen. Med andre ord en god dag for sjeldne vadere på Jæren. Foto: Trond Øve Stakkeland.

Sandterne (Gull-billed Tern, *Gelocheilidon nilotica*) Maridalsvannet, Oslo (OS) 10. juni 2023. Første funn fra hovedstaden. Også Vestland fikk sitt første funn av arten i 2023. Foto: Bjørn Penk.

vanskelig å se noe klart mønster i artens opp-treden her til lands. De øvrige funnene er jevnt spredt fra slutten av juni til midten av oktober. Ikke uventet er arten vesentlig mer regelmessig i våre nærmeste naboland mot sør og øst med 58 funn i Danmark og 34 i Sverige. I begge disse landene viser hvitkinnsvarterne en tiltagende funnfrekvens, en utvikling som foreløpig ikke gjenspeiles i det norske materialet.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus*

(2, 83/95, 2)

1995 ROGALAND: 1K Orrevatnet, Klepp 12.–13.9 (J. S. Ludvigsen mfl.).

2023 TRØNDELAG: Ad. Eidsbotn, Levanger 24.–28.5 (F) (*A. Hamstad mfl.). 1K Grønningsbukta, Indre Fosen 10.–17.8 (F) (A. Brødreskift, E. Bjørgan, O. Rygh mfl.).

(Øst-Europa, Sentral- og Øst-Asia; overvintrer i Afrika, Sørøst-Asia og Oseania). Med to nye funn er funntotalen av hvitvingesvarterne i Trøndelag på hele 18 funn, kun fire færre enn landets beste fylke Rogaland. Gitt hvitvingesvarternas sørøstlige utbredelse er den sterke forekomsten i Trøndelag noe overraskende. Majoriteten av fuglene som dukker opp i Norge er voksne fugler; de to ungfuglene som publiseres her er bare de 7. og 8. av denne aldersklassen. Datospennet for ungfugler er fra 10. august til 24. september. Årets ungfugl var med andre ord den tidligste i Norge noensinne. Denne fuglen hadde en svært juvenilt utseende drakt, bl.a. med en mørk tegning på brystsidene som kunne ligne mye på den diagnostiske tegningen hos ung svartterne *C. niger*.

Rosenmåke *Rhodostethia rosea* (3, 27, 3) utenom

Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

2023 MØRE OG ROMSDAL: Ad. Ålesund havn, Ålesund 2.3 (F) (J. Higgott).

FINNMARK: Ad. Berlevåg havn, Berlevåg 26.2 (F) (M. Biasioli). Ad. Vardø havn, Vardø 3.–5.5 (F) (A. Smets, O. Hendrick mfl.).

(Nordøst-Sibir, spredt på Grønland og i Canada; de viktigste overvintringsområdene ligger rundt

Beringstredet). Med tre funn følger 2023 hakk i hæl på rekordåret 2022 da det ble gjort fire funn. Vårt nordligste fylke er ikke uventet landets klart beste for denne arktiske arten med totalt 13 funn. Fuglen fra Vardø er den ellefte fra mai, hvilket gjør dette til den klart beste måneden for observasjoner av rosenmåke på fastlandet. Som en kuriositet kan det nevnes at alle årets fugler ble funnet av utlendinger, og så vidt vites ble ingen av de sett av nordmenn senere heller.

Kanadahettemåke *Chroicocephalus philadelphia* (1, 27, 3)

2023 ROGALAND: 3K+ Mosvatnet, Stavanger 19.4 (F) (*B. Mo mfl.).

MØRE OG ROMSDAL: 2K Maletangen, Hustadvika 30.5–1.6 (F) (*C. Kamsvåg mfl.).

NORDLAND: 2K Røstlandet, Røst 9.–11.6 (F) (*M. Eggen mfl.).

(Alaska og Canada; overvintrer langs øst- og vestkysten av Nord-Amerika samt Karibia). Første funn av arten i Møre og Romsdal, mens Rogaland og Nordland er landets beste fylker med hhv. tolv og seks funn. Månedsskiftet mai/juni er den beste perioden for å finne kanadahettemåke i Norge, noe som nå har skjedd ni ganger. En annen funntopp trer frem i midten av april med seks funn i perioden 10.–21. april, hvor samtlige dreier seg om 3K+-fugler. Til sammenligning fordeler funnene fra månedsskiftet mai/juni seg likt mellom voksne og ettårige individer. Et lignende trekkforløp der fjorårsunger ankommer betydelig senere på våren finner man også igjen hos våre egne småmåker, hettemåke *C. ridibundus* og fiskemåke *Larus canus*.

Lattermåke *Leucophaeus atricilla* (0, 9, 1)

2023 AGDER: Ad. Kviljodden, Farsund 29.6 (F) (*T. Bentsen mfl.).

(Østlige Nord-Amerika samt Karibia; overvintrer langs kysten fra Nord-Amerika til nordlige Sør-Amerika). Dette er tredje funn av arten fra Lista. Noe overraskende er det den vanligste amerikanske måkearten der ettersom de på landsbasis mer tallrike kanadahette-, franklin- og ring-

Hvitkinnsvarterne (Whiskered Tern, *Chlidonias hybrida*) Frøylandsvatnet, Time (RO) 23. september 2023. Selv om kalenderen viste slutten av september, var denne fuglen fremdeles i delvis sommerdrakt. Foto: Torborg Berge.

Hvitvingesvarterne (White-winged Tern, *Chlidonias leucopterus*) Grønningsbukta Indre Fosen (TØ) 10. august 2023. Det brune feltet som strekker seg ned foran vingen kan bringe tankene hen mot svarterne *C. niger*, men øvrige draktkarakterer viser at det er en hvitvingesvarterne. En slik utypisk tegning på brystsidene kan forekomme hos hvitvingesvarterner i fersk juvenil drakt. Begge foto: Odd Rygh.

Ringnebbmåke (Ring-billed Gull, *Larus delawarensis*) Gunnekleivfjorden, Porsgrunn (TE) 18. mars og Byfjorden, Flekkefjord (AG) 2. desember 2023. Samme ringnebbmåke før og etter første komplette mytesyklus. Foto: Rolf Jørn Fjærbu (t.v.) og Lars Emil Jensen Dunseth.

nebbmåke alle er påtruffet «kun» to ganger hver. Ni av ti norske funn av lattermåke er gjort etter årtusenskiftet, og alle utenom ett dreier seg om voksne fugler.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* (0, 60, 3)

2023 TELEMARK: 2K Kragerø sentrum, Kragerø 19.2 (F) (R. Ehnebom, H. I. Nicolaysen). 2K Gunnekleivfjorden og Frierfjorden, Porsgrunn 11.3–4.5 (F) (M. Kleiva, J. E. Tangen mfl.).
 AGDER: 2K div. lok. Lista, Farsund 8.10–12.11 (F) (*K. M. Torland mfl.). 2K Byfjorden, Flekkefjord 1.–31.12 (F) (*H. R. Grastveit mfl.).
 ROGALAND: 2K Byberg, Sola 16.9 (F) (*T. A. Olsen mfl.). 2K Sele, Klepp 14.10 (F) (B. Mo mfl.).
 VESTLAND: 2K Kjøl, Bømlo 22.7 (F) (E. B. Hollund). 3K rm. Byparken, Bergen 4.–17.10 (F) (*A. Rude mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer fra USA til Sentral-Amerika og Karibia). Fuglen som ble sett i Kragerø i februar er identisk med individet som senere dukket opp i Porsgrunn, og utgjør første funn av arten i Telemark. Mot slutten av oppholdet der ble den forsynt med en fargering, noe som gjorde det mulig å konstatere at det var samme individ som dukket opp på Lista i begynnelsen av oktober. Der ble den sett sporadisk frem til midten av november før den igjen ble stasjonær, denne gangen i Flekkefjord. Observasjonene fra Bømlo og Jæren fra juli til oktober dreier seg om en annen umerket 2K-fugl, som på tross av å oppholde seg i relativt velbesøkte områder bare ble sett på disse tre dagene. Med 3K-fuglen i Bergen endte årssummen på tre funn, noe som er både overraskende og gledelig ettersom forrige observasjon i Norge var helt tilbake i 2017. Også i øvrige Europa har ringnebbmåke vært på vikende front de senere årene. Etter å ha vært en regelmessig forekommende art i de fleste landene som grenser mot

Kaspimåke (*Caspian Gull, Larus cachinnans*) Nedre Leirfoss, Trondheim (TØ) 30. januar 2023. Dette var den første kaspimåke som er sett i Trøndelag, og det nordligste funnet i Norge til nå. Rapportåret var det siste der funn av kaspimåke blir validert av NSKF. Foto: Jon Helle.

Atlanterhavet er den nå igjen å regne som en stor sjeldenhet de fleste steder. At alle årets funn dreier seg om yngre fugler kan kanskje være et tegn på at denne trenden vil snu?

Kaspimåke *Larus cachinnans* (0, 103/104, 19)
 2023 AKERSHUS: 2K Nes, Enebakk 12.4 (F)
 (L. E. Johannessen).
 INNLANDET: Ad. Koigen, Hamar 26.-
 28.9 (F) (M. S. Paulsen).
 AGDER: 2K Vågsvollvåien, Farsund
 29.3 (F) (*G. Gundersen, R. Piculo).

1K Fuglevika, Farsund 17.7 (F) (*J. M. Abrahamsen mfl.).

ROGALAND: 2K Kvasheim, Hå 17.-
 19.1 (F) (S. Lode mfl.). Ad. Kvasheim,
 Hå 23.1 (F) (S. Lode). 2K Kvasheim,
 Hå 12.2 (V) (S. Lode). 2K Kvasheim,
 Hå 8.-17.3 (F) (S. Lode). 4K Bjårvatnet,
 Hå 6.4 (F) (S. Lode). 2K Obrestad havn,
 Hå 15.5 (F) (B. Mo). 2K Kvasheim, Hå
 1.9 (F) (S. Lode). 4K Kvasheim, Hå 4.-
 11.11 (F) (*S. Lode mfl.). 2K Kvasheim,
 Hå 7.-9.11 (F) (*J. Alsvik, M. Dagsland).
 5K Kvasheim, Hå 10.-16.11 (F)

(*S. Lode mfl.). 3K Kvasshem, Hå 13.11 (F) (*T. Berge mfl.). 1K Kvasshem, Hå 16.–17.11 (F) (*S. Lode mfl.).

VESTLAND: 2K Byparken, Bergen 20.–30.3 (F) (*A. Rude mfl.). 1K rm. Tveitevannet, Bergen 22.–29.8 (F) (*A. Breistøl mfl.).

TRØNDELAG: 2K Nedre Leirfoss, Øya og Hospitalsløkkan, Trondheim og Midsandan, Malvik 29.1–4.4 (F) (*F. Schevig mfl.).

(Øst-Europa til Sentral-Asia; overvintrer fra Vest-Europa til Arabia). Årsummen utgjør ny rekord for arten foran 2017 som hadde 16 funn av 17 individer. Både Innlandet og Trøndelag fikk dessuten sine første funn. Kaspimåke har hatt en nærmest eksplosiv økning i funnfrekvens, noe som nok skyldes bedre kunnskap om identifikasjon og utviklingen i digital fotografering, men også en reell utvidelse av utbredelsesområdet (Litwiniak mfl. 2021, Przymencki mfl. 2024). Økningen i funnfrekvens og geografisk utbredelse medfører dermed, på tross av en fremdeles utfordrende identifikasjon, at ansvaret for videre kvalitetssikring overføres til de regionale komiteene. Det er derfor betryggende å se at det ikke lenger bare er de største måkeentusiastene som klarer å plukke ut disse fuglene fra flokken,

men at en lang rekke observatører står bak årets funn. Håpefulle observatører som ønsker å finne sin egen kaspimåke kan lete etter arten nært sagt hele året, men særlig etter vinteren har vist seg å gi god uttelling, mens forsommeren trolig vil gi dårligere resultat (Figur 5).

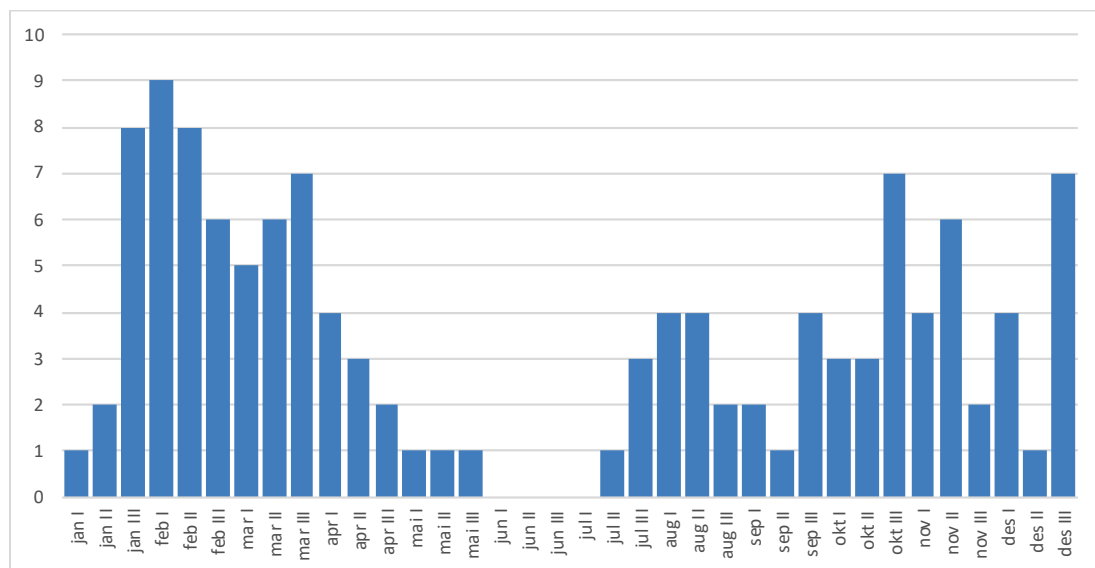
Gulbeinmåke *Larus michahellis* (0, 52, 2)

2023 INNLANDET: Ad. Koigen, Hamar 26.4 (F) (M. S. Paulsen).

AGDER: 3K Øymona, Farsund 10.4 (F) (K. M. Torland).

TRØNDELAG: Ad. Vernes, Orkland 15.6–14.7 (F) (K. Stokke, A. Lysfjord mfl.).

(Østlige Atlanterhavet, Sør- og Sentral-Europa til Svartehavet og østlige Middelhavet; overvintrer nord til sørlige Nordsjøkysten). Fuglen fra Orkland er en gjenganger som først ble sett i 2018 og fremdeles er eneste funn av arten i Trøndelag. I Agder er gulbeinmåke derimot dokumentert 26 ganger, nærmere halvparten av alle norske funn. Fuglen fra Hamar er den første i Innlandet og samtidig det første innlandsfunnet av arten i Norge.

Figur 5. Funn av kaspimåke fordelt på tidagersperioder. Records of Caspian Gull by 10-day periods.

Gulbeinmåke (Yellow-legged Gull, *Larus michahellis*) Koigen, Hamar (IN) 26. april 2023. Denne gulbeinmåke utgjør både det første innlandsfunnet i Norge og det første funnet for Innlandet. Foto: Maria Singstad Paulsen.

Grønlandsmåke *Larus glaucooides kumlieni* (0, 62, 0)

- 2021 MØRE OG ROMSDAL: 2K rm. div. lok., Herøy, Giske og Ålesund 8.1–8.3 (F) (I. S. Bringsvor).
NORDLAND: 2K Henningsvær, Vågan 26.3 (J. Stenersen).
- 2022 MØRE OG ROMSDAL: 3K Steinvågen, Ålesund 11.–22.1 (F) (I. S. Bringsvor).
3K Kalvøysundet, Ulstein 16.2 (F) (I. S. Bringsvor). Ad. Hareid havn, Hareid 12.11 (F) (S. A. Orvik).
- 2023 MØRE OG ROMSDAL: 4K div. lok., Herøy 7.1–2.2 (F) (I. S. Bringsvor, S. A. Orvik). 4K Kvalsund havn og Holmefjorden, Herøy 27.–31.12 (F) (I. S. Bringsvor). Ad. Vikeneset, Volda 27.–30.12 (F) (S. J. Kalvatn, I. S. Bringsvor).

(Arktisk Canada; overvintrer langs østkysten av Nord-Amerika). Fuglen fra Hareid 12. november 2022 er samme individ som senere samme høst dukket opp i Volda. Det antas at samme individ også er involvert i observasjonene fra romjula 2023. De øvrige observasjonene dreier seg alle

om en fugl som i sin første vinterdrakt ble farge-merket i Herøy 14. januar 2021 og senere sett i samme område de tre påfølgende vintrene. Denne fuglen ble også avlest i Henningsvær 26. mars 2021. Interessant nok viste den få karakterer til underarten *kumlieni* de første årene, men i mer adult-lik drakt fremstår de typiske mørke tegningene i håndsvingfjærene tydelig.

Amerikastorlom *Gavia pacifica* (0, 4, 1)

- 2023 AGDER: 3K Kviljødden, Farsund 18.–28.5 (F) (*A. Tomren mfl.).

(Øst-Sibir, Alaska og Canada; overvintrer langs kysten av Øst-Asia og vestkysten av Nord-Amerika). Denne fuglen ble oppdaget på nesten nøyaktig samme sted som Norges første funn 12. juli 2015. I motsetning til førstefunnet var årets fugl stasjonær i halvannen uke, og mange skuelystne fikk sitt første møte med arten i Norge. Dette er det første funnet av en fugl i andre sommerdrakt. De tidligere funnene dreier seg, foruten en ikke-aldersbestemt fugl

fra Trøndelag våren 2016, alle om fugler i sitt første leveår. Med fem funn i løpet av de siste ni årene er det mye som tyder på at arten har vært oversett. Det samme gjelder muligens også i våre nærmeste naboland der Danmark fikk sitt andre og tredje funn, og Sverige sitt andre funn av arten i løpet av rapportåret.

Balearlire *Puffinus mauretanicus* (3, 58/59, 4/5)

2023 TELEMARK: 1K+ ptSV Jomfruland, Kragerø 16.7 (*J. H. Magnussen, S. Fink).
2 1K+ ptSV Jomfruland, Kragerø 21.9 (O. Nordsteien).

AGDER: 1K+ ptNV Lista fyr, Farsund 17.7 (*L. Heckroth, D. Portela).

ROGALAND: 1K+ ptNV Kvasseheim, Hå 16.7 (K. M. Jekteberg).

(Vestlige Middelhavet, utenom hekkesesongen nord til Den engelske kanal). Det kan ikke utelukkes at samme individ stod for flere av observasjonene 16.–17. juli, men det var gode værforhold for å presse sjøfugl inn mot land disse dagene og med bakgrunn i stor avstand mellom lokalitetene regnes alle som separate funn. Årets observasjoner passer godt inn i tidligere funnmønster både geografisk og sesongmessig, men man må tilbake til 2016 for å finne et år med flere funn av arten her til lands.

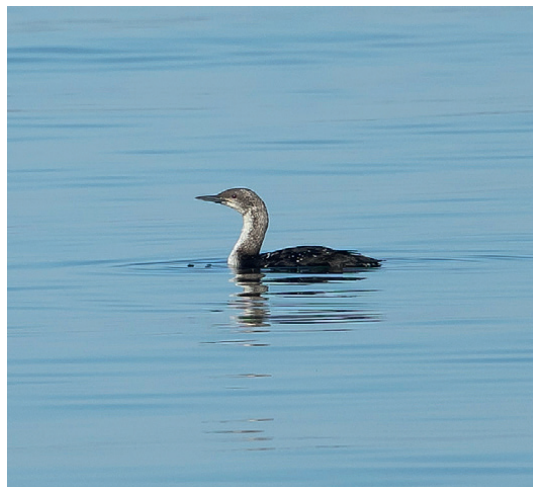
Svartstork *Ciconia nigra* (6/8, 31/33, 1)

2012 VESTFOLD: Ad. Tønsberg sentrum, Tønsberg 5.7 (S. Eide).

2023 INNLANDET: 1K Romedal og Starene, Stange 30.9–7.10 (F) (*K. Røhne, B. Rennemo).

TELEMARK: 1K+ Jomfruland, Kragerø 28.9 (R. Bergby, J. Novy).

(Pyrenéhalvøya, Sentral- og Øst-Europa gjennom Asia til Stillehavskysten; europeiske fugler overvintrer i Afrika sør for Sahara). Fuglen fra 2012 regnes som trolig samme individ som ble fotografert ved Gjennestadvannet, Sandefjord 30. mai samme år. Fra tidligere foreligger kun tre funn fra september/oktober; Oslo 1891, Trøndelag 1898 og Innlandet 1988. På bakgrunn av artens ekstreme sjeldenhet i Norge på denne tiden av året, og på tross av stor avstand

Amerikastorlom (*Pacific Loon, Gavia pacifica*) Kviljo-odden, Farsund (AG) 20. mai 2023. Fuglen har enkelte adult type fjær på oversiden, men var ellers fremdeles i vinterdrakt. Dermed kan alder fastsettes til 3K. Foto: Klaus Maløya Torland.

mellom lokalitetene anses observasjonene fra rapportåret å dreie seg om trolig samme individ.

Stork *Ciconia ciconia* (18/23 etter 1920, 107/119, 2)

2023 INNLANDET: Ad. Karsrudskogen, Vestre Toten 15.5 (F) (Y. G. Stang). Ad. Støa, Trysil 23.5 (F) (A. Øien mfl.).

VESTFOLD: Ad. Fossnes, Sandefjord 16.5 (F) (*R. J. Langaas mfl.).

(Sør- og Sentral-Europa til Sentral-Asia, Nordvest- og Sør-Afrika; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Bildene fra Vestre Toten og Sandefjord gir begge inntrykk av en fugl med forholdsvis skitten fjærdrakt. Observasjonene fra disse dagene regnes derfor som ett funn. Fuglen fra Trysil en uke senere fremstår derimot langt renere i drakten og blir dermed vurdert som et annet individ. I samme tidsrom ble flere storker sett i midtre deler av Sverige, og det anses ikke usannsynlig at én av disse kan ha krysset grensen over til Trysil.

Brunsole *Sula leucogaster* (0, 0, 1)

2023 MØRE OG ROMSDAL: Ad. ptSV Ona, Ålesund 17.9 (T. H. Hansen, C. Kamsvåg).

(Pan-tropisk mellom 30°N og 30°S; nærmeste hekkeområder i Karibia og på Kapp Verde). Ny art for landet! Brunsule har tradisjonelt vært en utopisk art å påtreffes i norske farvann, men situasjonen har endret seg radikalt de senere årene. I Storbritannia ble de første fire funnene gjort i 2019, mens ytterligere tre har kommet til frem til 2022. Fra 2023 foreligger en rekke observasjoner av arten derfra av til sammen fire–fem ulike individer. Også i Norden har arten gjort sitt inntog på de nasjonale artslistene i løpet av de siste årene; Danmark i september 2020, Sverige i november 2021 og Finland i august 2023. Sistnevnte fugl ble også sett i Sverige. Danmark fikk også sitt andre funn i november 2023. På den bakgrunn var det ikke helt uventet at en fugl skulle dukke opp også i Norge, i denne omgang til glede for kun to heldige observatører. Et mørkere bakteppe er at denne utviklingen trolig kan kobles til stigende havtemperaturer som følge av klimaendringene, noe som trolig tilsier at vi kan belage oss på flere besøk av arten også i Norge i årene som kommer.

Skjestork *Platalea leucorodia* (7/22, 30/56, 1)

2023 AGDER: Ad. Slevdalsvann og Vågsvollvåien, Farsund 11.6 (F) (*O. C. K. Gjovik, G. Grimsby mfl.).

(Sør- og Sentral-Europa nord til Danmark og videre østover gjennom Asia til Stillehavet; europeiske fugler overvintrer rundt Middelhavet og i Nord-Afrika). Årets ene funn passer godt inn i det funnmønsteret som har utkrystallisert seg det siste tiåret. Funn rundt månedsskiftet mai/juni fra de sørligste delene av landet har vært normalen i denne perioden.

Nattheigre *Nycticorax nycticorax* (4, 19, 1)

2023 AGDER: Ad. Våge, Lindesnes 13.5 (*M. L. Pedersen, R. Aanonsen, S. Tveiten).

(Nesten kosmopolitisk, de nærmeste populasjonene finnes fra Sør-Europa til Sentral-Asia; europeiske fugler overvintrer i Afrika sør for Sahara). Lokaliteten helt på landets sørspiss samt en utypisk biotop tyder det på at det var en fugl som hadde ankommet samme natt. Tre fjerdedeler av de norske funnene stammer fra våren, med

mediandato 19. mai. Agder og Rogaland er de to beste fylkene for arten, begge med seks funn.

Kuhegre *Ardea ibis* (0, 23/28, 5/6)

2023 BUSKERUD: 1K+ Fiskumvannet, Øvre Eiker 12.–13.10 (*A. Pedersen, *M. Jagdum mfl.). 1K+ Hals, Vålen, Åker og Fiskumvannet, Øvre Eiker 19.–23.10 (F) (F. Borgen, S. Stueflotten mfl.). VESTFOLD: 1K+ Sandebukta, Holmestrand 10.10 (F) (*K. Flannum, V. Øverbye). 1K+ Lahellebukta, Sandefjord 15.10 (F) (*G. Numme, *T. Karlsen mfl.). TELEMARK: 2 1K+ Gjerpensdalen, Skien 1.10 (F) (L. B. Nilssen mfl.). AGDER: 1K+ Hansemyra, Risør 26.–28.10 (F) (R. J. Fjærbu mfl.). ROGALAND: 1K Bø, Randaberg 5.–6.11, Orrevatnet–Horpestad, Klepp 7.–14.11, Nesheimtjødna, Hå 12.11 og Sele–Skasmyra, Klepp 17.–20.11 (F) (*K. Vanning, M. Bø, T. A. Olsen mfl.). VESTLAND: 2K+ Grønnstad, Etne 8.6 (F) (G. Jensen). HAV: 1K+ Valhall feltcenter, Nordsjøen 3.11 (F) (E. Fjelly).

(Sør-Europa, Afrika, Nord- og Sør-Amerika). Rapportåret var nok et godt år for arten som nå for alvor ser ut til å ha etablert seg som en regelmessig gjest. Utfordringen med å følge bevegelsene til denne svært mobile arten har også etablert seg som en årlig hodepine for NSKF. Observasjonene fra Vestland, Nordsjøen og Rogaland er uproblematiske og teller som ett funn hver. Sistnevnte fugl ble tatt i forpleining siste dag, men døde senere. Forflytningene på Sørøstlandet i oktober er derimot verre å nøste opp i. De to fuglene som ble sett ved Skien 1. oktober utgjør nødvendigvis ett nytt funn, men de påfølgende observasjonene er det ikke mulig å si noe sikkert om. Komiteen har valgt å holde Skiens-fuglene som et eget funn, all den tid det anses mindre sannsynlig at de to fuglene har skilt lag. Det kan likevel ikke utelukkes at det var nettopp det som skjedde, og at påfølgende observasjoner var disse to. NSKF har imidlertid som en kvalifisert gjetning antatt at alle observasjonene fra Buskerud, Vestfold og Agder i oktober er et nytt, svært mobilt individ. Det gir totalt

fem funn av seks fugler, en årssum som bare blir overgått av de to foregående årene.

Slangeørn *Circaetus gallicus* (0, 6, 1)

- 2009 TELEMARK: 2K+ ptNØ Jomfruland, Kragerø og Langesund, Bamble 13.8 (*R. Ehnebom, V. Heibo, I. Hafstad mfl.).
- 2023 NORDLAND: 3K Rømdalen, Værøy 26.6 (F) (R. Leiß). 3K Røstlandet, Røst 3.7 (F) (S. Dale).

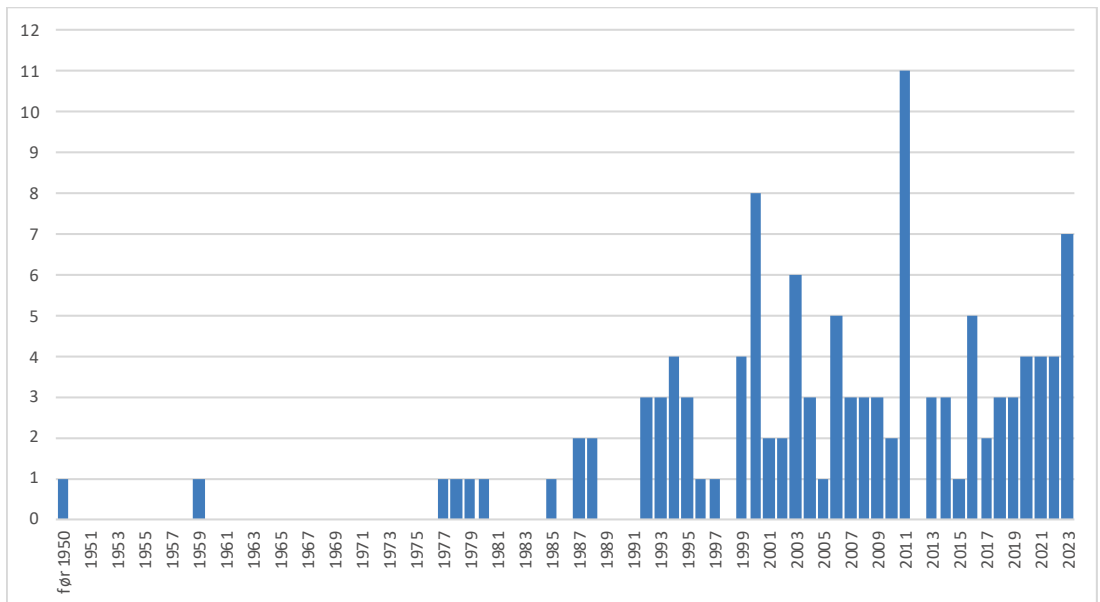
(Nordvest-Afrika, Sør-Europa videre østover til Sentral-Asia samt India; overvintrer i Sahel-sonen i Afrika) Fuglen fra Værøy og senere Røst er den første som er fotodokumentert med bilder av høy kvalitet, noe som for første gang gjør det mulig å aldersbestemme en slangeørn her til lands. Lofoten var nok langt fra det mest forventede området for arten, men føyer seg inn i en funnrekke av svært sjeldne rovfugler som inkluderer bl.a. åtselgribb *Neophron percnopterus* og steppeørn *Aquila nipalensis*. Det er nesten unødvendig å påpeke at dette er det nordligste funnet i Norge, og sammen med førstefunnet fra Ulstein, Møre og Romsdal 18. juli 1988 det eneste som ikke stammer fra lavlandet rundt Oslofjorden. Funnet fra

Jomfruland og Langesund har sirkulert lenge i komiteen, men publiseres nå omsider som tilstrekkelig dokumentert. Dette er det eneste høstfunnet i Norge.

Enghauk *Circus pygargus* (2, 109, 7)

- 2023 AKERSHUS: Ad. ♀ Søndre Haug, Ås 12.5 (F) (H. Lafjell).
 INNLANDET: Ad. ♀ BT-banen, Åmot 6.5 (F) (*T. Skavern mfl.). Ad. ♂ Glomstu, Åsnes 13.7 (F) (J. Edvardsen).
 AGDER: Ad. ♂ div. lok. Vest-Lista, Farsund 18.–26.5 (F) (*M. Kersbergen mfl.).
 ROGALAND: Ad. ♂ Heggheim, Karmøy og Vaulavika, Mosterøy, Stavanger 7.5 (F) (*J. Rosberg, S. Aske). Ad. ♂ Hårr, Vandavatn og Synesvarden, Hå 21.5–20.6 (F) (*A. Johnsen mfl.).
 TRØNDELAGE: Ad. ♀ Glupen, Oppdal 13.6 (F) (S. Melum).

(Europa nord til Danmark og Sørøst-Sverige og videre østover til Sentral-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara og i India). Funnene telles slik de er listet over, dvs. totalt syv funn i rapportåret. Man må helt tilbake til rekordåret 2011 for å finne en høyere årssum. Enghauk har de siste

Figur 6. Funn av enghauk *Circus pygargus* fordelt på år. Records of Montagu's Harrier by year.

Slangeørn (*Short-toed Snake Eagle, Circaetus gallicus*) Rømdalen, Værøy (NO) 26. juni 2023. Dette er den første skikkelige fotodokumenterte slangeørna i Norge. Samme fugl ble sett igjen på Røst én uke senere. Begge foto: Rebekka Leif.

tiårene nærmest blitt en forventet art på våren i sørlige delene av landet. Dette er en relativt ny trend siden det frem til og med 1991 bare var gjort elleve dokumenterte funn av arten her til lands (Figur 6). Økt kunnskap om identifikasjon, ikke minst av hunnfargede individer, samt bedre optikk og kamerautstyr er nok en stor del av forklaringen på denne utviklingen. Utover den høye årssummen utmerker årets forekomst seg også med et utradisjonelt midtsommersfunn og med det første funnet i Trøndelag.

Mellomspett *Dendrocoptes medius* (0, 0, 1)

2023 TROMS: 1K Grunnvåg og Indre Årsnes, Senja 24.8–24.10 (F) (*L. Johansson, *O. A. Aune mfl.).

(Pyreneene gjennom kontinentale Europa til Baltikum og vestlige Russland, Kaukasus og vestlige Iran). Ny art for landet! Fuglen ble første gang observert på fôring i hagen til Leon Johansson ved Grunnvåg 24. august. Neste observasjon var samme sted 1. september, og fuglen oppsøkte deretter fôringsplassen nærmest daglig gjennom september og oktober. Imidlertid var det ikke før den besøkte fôringsplassen til Otto Andreas Aune på Indre Årsnes snaut to km lenger nordvest at den rette identiteten ble fastlagt. Siste observasjon var bare noen dager

senere den 24. oktober, da fuglen dessverre hadde fått en hyssing surret rundt nebb og hode. Trolig døde den som følge av dette. Omstendighetene er nærmere redegjort for av Myklebust (2023). At en mellomspett skulle dukke opp på 69° nord på Senja kan ikke omtales som annet enn sensasjonelt. Den nærmeste kjente hekkebestanden finnes ved bunnen av Finskebukta ved St. Petersburg, Russland, hele 1200 km unna. Mellomspett er generelt ansett å være en stasjonær art, men i de østlige delene av utbredelsen er spredning av ungfugler kjent. Det foreligger ett funn fra Vääkysy sør i Finland vinteren 2010/11, og to fugler ble sett på Gotland, Sverige vinteren 2014/15. Arten er på fremmarsj i Baltikum hvorfra de nevnte svenske og finske funnene trolig stammer. Spranget til Senja er likevel av en helt annen målestokk, men alder og ankomstdato passer med spredning etter hekkesesongen. Det finnes ingen grunn til å tro at fuglen har blitt transportert til Senja av mennesker, og NSKF har derfor plassert mellomspett i kategori A på den norske artslisten.

Rødøyevireo *Vireo olivaceus* (0, 4, 2)

2023 ROGALAND: 1K+ Hellesøy, Kvitsøy 27.–28.9 (*K. Mjølvsnes mfl.). VESTLAND: 1K+ Værlandet, Askvoll 4.10 (F) (A. Braanaas).

(Nord-Amerika; overvintrer Sør-Amerika). Fuglen fra Værlandet er første funn av arten i Norge utenfor Rogaland. Fuglen fra Kvitsøy er på sin side det første septemberfunnet her til lands. Alle de seks funnene stammer fra en relativt snever tidsperiode fra 27. september til 11. oktober. De britiske øyene ble i slutten av september 2023 rammet av den største influksen av nordamerikanske spurvefugler noensinne (Lees mfl. 2024). Sett i lys av dette var den norske beholdningen av artsgruppen i samme periode, dvs. disse to rødøyevireoene, kanskje noe skuffende.

Rosenvarsler *Lanius minor* (2, 61, 2)

2023 AGDER: Ad. ♂ Harkmark, Lindesnes 17.9 (F) (*S. Tveiten mfl.).

ROGALAND: Ad. ♀ Sandhåland, Karmøy 2.-7.10 (F) (*E. B. Rosberg mfl.).

(Sørøst-Europa til Sentral-Asia; overvintrer i sørlige Afrika). To funn er omtrent på gjennomsnittet for det siste tiåret, og Rogaland og Agder er landets beste fylker for arten med hhv. 17 og 12 funn. Rosenvarsler har en uvanlig jevn forekomst fra midten av mai til begynnelsen av november der det er vanskelig å sette et definitivt skille mellom hva som kan klassifiseres som vår- og høstfunn, noe som også gjenspeiles i et stort antall funn av voksne fugler på høsten. Kan det tenkes at flere av disse i realiteten ankom landet på våren, eller er også funn av voksne fugler på høsten relatert til nylige ankomster?

Rødhodevarsler *Lanius senator* (6, 46, 2)

2023 AGDER: 1K Nordhasselsanden, Farsund 23.10 (F) (*K. M. Torland mfl.).

VESTLAND: 1K Herdlevær, Øygarden 15.-27.9 (F) (*E. N. Adolfsen mfl.).

(Middelhavsområdet til Sørvest-Asia; overvintrer i Vest- og Sentral-Afrika). Forekomsten av rødhodevarsler i Norge er jevnt fordelt mellom vår og høst. Selv om arten er påtruffet fra begynnelsen av august til begynnelsen av november, er det en ganske markert høsttopp fra midten av september til begynnelsen av oktober. Geografisk fordeler drøyt tre fjerdedeler av funnene seg fra Vestlandet. På tross av mangel på vårfunn må

Rødøyevireo (*Red-eyed Vireo*, *Vireo olivaceus*) Værlandet, Askvoll (VL) 4. oktober 2023. Dette var landets første funn av arten utenfor Rogaland. Foto: Anders Braanaas.

årets to fugler anses som en nokså typisk forekomst.

Brunvarsler *Lanius cristatus* (0, 10, 1)

2023 INNLANDET: 1K Evja, Grue 24.10 (F) (*L. Blomberg, M. L. Anderssen, J. Langbråten).

(Sibir og Øst-Asia; overvintrer India, Sørøst-Asia og Indonesia). Dette er det første innlandsfunnet av arten i Norge, og også det første for Innlandet fylke. Se Langbråten (2023) for nærmere detaljer. Indre Østlandet er ikke den delen av landet som forbindes mest med sibirske spurvefugler, og at denne fuglen dukket opp under en heller laber sesong for slike arter gjør funnet enda mer bemerkelsesverdig. Høsten 2023 var heller ikke et år som utmerket seg for arten i resten av Norden, der en voksen fugl fra Mandø, Danmark 16. oktober var den eneste utenom funnet i Grue. Selv i Storbritannia som har 43 tidligere funn av brunvarsler ble det gjort kun ett funn i 2023.

Pungmeis *Remiz pendulinus* (0, 14/22, 1)

2023 TRØNDELAGE: 1K rm. Titran, Frøya 18.-26.8 (F) (*J.-E. Eilertsen mfl.).

Mellomspett (Middle Spotted Woodpecker, *Dendrocoptes medius*) Gibostad, Senja (TR) 3. oktober 2023. Mellomspett var ikke blant de heteste kandidatene til nye arter for landet, og at førstefunnet skulle bli gjort på Senja var det nok i hvert fall ingen som hadde forutsett. Foto: Leon Johansson.

Pungmeis (Eurasian Penduline Tit, *Remiz pendulinus*) Titran, Frøya (TØ) 18. august 2023. Denne ungfuglen utgjør landets desidert nordligste funn av arten. Alle tidligere funn stammer fra Sørvest- og Sørøstlandet. Foto: Magne Myklebust.

(Europa nord til Danmark og Sør-Sverige og videre østover til Vest-Sibir; overvintrer i Sør-Europa og Midtøsten). Første funn i Trøndelag og det nordligste i Norge med klar margin. Funn av pungmeis har tradisjonelt vært konsentrert til lavlandet rundt Oslofjorden samt på Jæren. Arten er tidligere ikke påtruffet nord for Fornebu og Nordre Øyeren i Akershus. Dette er dessuten første gang en ungfugler påtruffet her til lands sett bort fra de to vellykkede hekkingene på Jæren og Lista i hhv. 1990 og 1991. Disse to hekkefunnene sammenfalt med en bestandstopp på 78 par i Danmark, mens bestanden der nå er på under ti par (Christensen mfl. 2022). Også i Sverige er arten i tilbakegang, så det kan neppe forventes at årets funn fra Titran bærer bud om et oppsving i funnfrekvens her hjemme.

Brosvale *Cecropis rufula* (0, 97/101, 5)

2023 VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 11.5 (F) (*P. Andresen mfl.).

AGDER: 2K+ Jåbekkvann, Lindesnes 25.4 (F) (*S. Tveiten mfl.). 2K+ Reddalsvannet, Grimstad 1.5 (F) (*J. G. Thorsen mfl.). 2K+ Slevdalsvann, Farsund 26.6 (T. B. Vestøl).

ROGALAND: 2K+ Sjoarskogen, Utsira 20.5 (H. Hegglund).

(Middelhavsområdet, Midtøsten og Sentral-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Brosvale er det nye norske navnet på den tidligere vestlige underarten *rufula* av amursvale. De ulike artene i amursvalekomplekset er vidt utbredt i Europa, Asia og Afrika, og artsgrensene ble kraftig stokket rundt på i forrige oppdatering fra IOC World Bird List. Kort fortalt er *rufula* skilt ut som en monotypisk art, mens de østlige underartene av amursvale er slått sammen med den tidligere arten tempelsvale *C. striolata*. Den nye sammenslåtte østlige arten beholder dette norske navnet, mens amursvale, som var et noe misvisende navn for norske forhold, utgår. Fem funn av brosvale er på gjennomsnittet for det siste tiåret, selv om man må tilbake til 2018 for å finne et bedre år for arten i Norge. Ellers føyer årets funn seg fint inn i funnbildet; majoriteten av brosvalefunn stammer fra perioden slutten av april til juni. Merk at tidligere funntotal er justert etter splittingen fra den «nye» tempelsvalen *C. daurica*.

Bro-/tempelsvale *Cecropis rufula/daurica*

(0, 18, 1)

2023 VESTFOLD: 2K+ Store Færder, Færder 23.5 (G. F. Karlsen, G. I. Ruud).

(Middelhavsområdet, Midtøsten og store deler av Asia; overvintrer i Afrika, på Det indiske subkontinent og i Sørøst-Asia). Selv om det er en rekke forskjeller i draktkarakterer mellom bro- og tempelsvale, slik som hodetegninger, streking på undersiden og fargefordeling på overgumpen, er man avhengig av rimelig avstand og observasjonstid for å kunne skille mellom de to nye artene. NSKF har gått gjennom alle mottatte beskrivelser og tilgjengelig dokumentasjon, men til sammen 18 tidligere funn lar seg i likhet med denne fuglen ikke sikkert bestemme til art. Forhåpentligvis vil endringen i artsstatus bidra til at færre fugler går ubestemt i fremtiden. Anbefalt lesning om man vil sette seg nærmere inn i identifikasjonen av de to artene er Tveit (2011).

Eikesanger *Phylloscopus bonelli* (1, 15, 1)

2023 ROGALAND: 2K+ ♂ rm. Herberg, Utsira 28.5–2.6 (F, L) (*S. Larsen mfl.).

(Sørvest-Europa og Nordvest-Afrika; overvintrer i Vest-Afrika). Fuglen ble fanget og ringmerket i Herberg og holdt seg senere i kanten av granplantningen i Varen. Dette er noe uventet bare det andre vårfunnet av arten her til lands. Tar man med funn av søsterarten furusanger *P. orientalis* samt ubestemte fugler fra artsparet blir totalen 4 vårfunn og 20 høstfunn. Rødstrupesangerkomplekset har en hekkeutbredelse rundt Middelhavet som minner mye om den til «bonellisanger». Hos førstnevnte artsgruppe er derimot funnbildet helt motsatt med 90 % av funnene fra våren. Våren 2023 var ellers en god sesong for eikesanger i Norden med to funn i Danmark og ett i Sverige, alle i perioden 20. mai til 3. juni.

Blekbrynsanger *Phylloscopus humei* (0, 62, 1)

2023 TRØNDELAG: 1K+ rm. Titran, Frøya 22.10 (F) (*M. Myklebust mfl.).

(Sentral-Asia fra Altaj til Nordvest-Himalaya og Kina; overvintrer i India og Sørøst-Asia). Kun ett

Einersanger (Green Warbler, *Phylloscopus nitidus*) Sula, Frøya (TØ) 21. mai 2023. Landets fjerde funn av arten kom utrolig nok fra samme lokalitet som det tredje. Begge ble fanget tilfeldig i forbindelse med ringmerking på øya. Foto: Emil Krokan.

funn er en svak forekomst, forrige år med kun ett funn var 2012. Årets ene fugl passer imidlertid godt inn i det etablerte funnmønsteret for arten som bare er påtruffet på høsten her til lands, med en markert funntopp på senhøsten. Trøndelag har nest flest funn med sine syv, bare overgått av Rogaland som troner suverent på topp med tretti.

Viersanger *Phylloscopus schwarzi* (0, 26, 1)
2023 ROGALAND: 1K rm. Søre merkeskog,
Utsira 13.10 (F) (*T. W. Andersen mfl.).

(Sørøst-Sibir fra Altaj til Stillehavet samt nordlige Mongolia; overvintrer i Sørøst-Asia). Dette er det tolvte funnet av viersanger fra Utsira, som dermed nærmer seg å besitte halvparten av Norges funn av arten. Fuglen ble fanget innenfor den forventede perioden for viersanger i Norge, og var nok et velkomment høydepunkt for mange besøkende etter et par noe skuffende «bombeucker» på øya i vest.

Brunsanger *Phylloscopus fuscatus* (1, 95, 3)
2023 AKERSHUS: 1K+ Storøykilen, Fornebu,

Bærum 12.11 (*A. Gullberg mfl.).
TELEMARK: 1K+ rm. Jomfruland,
Kragerø 3.10 (F) (*O. Nordsteien mfl.).
ROGALAND: 1K+ Orre, Klepp 29.-
31.10 (F) (*G. Kristensen mfl.).

(Sibir, Mongolia og nordlige Kina; overvintrer fra Nordøst-India til Sørøst-Asia). Etter tre år med høyt antall funn ble rapportåret en retur til normalen. Årets geografiske fordeling er derimot noe uvanlig. Fuglen fra Fornebu er det første funnet for Akershus, mens Telemark bare har hatt besøk av arten én gang tidligere. Tidligere funntotal for Østlandet som helhet var bare fire, noe som medfører at årets beskjedne forekomst i Norge samlet sett likevel gir en økning på 50 % for Østlandet. Det er fristende å spekulere i at lokale værforhold i det minste er deler av forklaringen til dette.

Einersanger *Phylloscopus nitidus* (0, 3, 1)
2023 TRØNDELAG: 2K+ rm. Sula, Frøya 21.5
(F) (*A. Winnem mfl.).

(Kaukasus, nordlige Iran og nordvestre Afghanistan; overvintrer sørvestre India og Sri Lanka).

Ramasanger (Sykes's Warbler, *Iduna rama*) Vikshåland, Karmøy (RO) 18. oktober 2023. De ulike artene i *Iduna*-slekten gir rikelig med utfordringer mht. identifikasjon. Denne fuglen lot seg bestemme ut fra en serie med gode bilder som viser avgjørende detaljer bl.a. i hodetegninger, vinge og nebbform. Begge foto: Frode Vikshåland.

Dette er det fjerde funnet av arten i løpet av like mange år. Utrolig nok kom årets funn på samme lokalitet som det forrige. Se Winnem (2023) for nærmere omtale. Einersanger var tidligere ansett som en underart av østsanger *P. trochiloides*. Etter at *nitidus* ble skilt ut som en egen art har forekomsten i Nord-Europa tatt seg kraftig opp, nok en effekt av økt oppmerksomhet og kunnskap rundt karakterene for å skille mellom de to artene. I 2023 ble det gjort funn på både Helgoland, Tyskland (5. juni) og i Zeeland, Nederland (6. juli). NSKF har i den anledning gått gjennom all tilgjengelig billedokumentasjon på norske funn av østsanger, men ikke funnet noen åpnebare kandidater til einersanger (eller ospesanger *P. plumbeitarsus*) blant dem. Se van der Vliet mfl. (2001) for utfyllende redegjørelse for hvordan de ulike artene i østsanger-komplekset skilles fra hverandre.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides* (2, 132/137, 3)

2023 VESTFOLD: 2K+ rm. Store Færder, Færder 28.7 (F) (S. Eide, A. Hangård).
AGDER: 2K+ ♂ sy. Drange, Kristiansand 3.6 (F) (*H. Helleseng mfl.).
ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Varen, Utsira 9.6 (F) (*Ø. W. Johannessen, B. Fuldsseth mfl.).

(Nordøst-Europa til Vest-Sibir; overvintrer i India og Sørøst-Asia). Begynnelsen av juni er den

beste perioden av året for østsanger. Tilsvarende funntopp på høsten finnes i slutten av august, da dominert av ungfugler. Fuglen fra Store Færder kan sannsynligvis også tilskrives høsttrekk da voksne fugler hos denne arten typisk trekker tidligere enn ungfuglene. Merk at tidligere funntotal er nedjustert med ett funn, se under revurderinger lenger bak i rapporten.

Tartarsanger *Iduna caligata* (0, 25, 1)

2023 VESTFOLD: 1K rm. Store Færder, Færder 21.8 (F) (B. Linnehol).

(Øst-Europa fra Baltikum og Nordvest-Russland, videre øst til Sørvest-Sibir; overvintrer i India). Første funn av arten i Vestfold og fjerde funn i Norge fra slutten av august. Selv om underlaget er spinkelt, kan det være fristende å spekulere i at disse tidlige høstfuglene dreier seg om individer fra de nærmeste hekkeområdene øst for Østersjøen, mens funntoppen i mer tradisjonell «bombetid» i månedsskiftet september/oktober har sitt opphav lenger øst. Fra Danmark og Sverige rapporteres det om hhv. ett og to vårfunn i rapportåret, alle tre fra en toukersperiode rundt månedsskiftet mai/juni. Høstfunn er derimot dominerende i Norge.

Ramasanger *Iduna rama* (0, 8, 1)

2023 ROGALAND: 1K+ Vikshåland, Karmøy 18.10 (F) (F. Vikshåland).

Stripesanger (*Lanceolated Warber, Locustella lanceolata*) Frakkfjord, Loppa (FI) 13. juli 2023. Dette er den tredje syngende stripesangeren fra Finnmark. Til sammenligning finnes det ennå ingen foto- eller lyd dokumenterte funn av gresshoppesanger *L. naevia* i fylket. Foto: Jon Arne Wilhelmsen.

(Sentral-Asia fra Kaspiahavet til nordvestre Kina og sør til Persiagulfen; overvintrer i India og Sri Lanka). Denne fuglen skyver ekstremumsdato ut med nesten tre uker i forhold til tidligere ekstremumsdato 28. september (Skomvær, Nordland 2012). Fuglen lot seg skille fra øvrige *Iduna*-arter på grunnlag av en serie med bilder som viser avgjørende karakterer i nebbform, hodetegninger og vingens struktur. Norge har nå like mange funn av ramasanger som resten av Norden til sammen, kanskje noe uventet for en sørøstlig art.

Stripesanger *Locustella lanceolata* (0, 20, 2)
 2023 ROGALAND: 1K+ Austre plantning, Utsira 24.-27.9 (F) (*H. Heggland, B. Mo mfl.).
 FINNMARK: 2K+ ♂ sy. Frakkfjord, Loppa 12.-16.7 (F, L) (J. A. Wilhelmsen).

(Nordvest-Russland, gjennom Sibir til Sakhalin og Kamtsjatka; overvintrer i Sørøst-Asia). De forrige observasjonene av levende stripesangere i Norge var tilbake i 2017. Da ble en syngende fugl sett i Pasvik, Finnmark 11. juli, mens en ungfugl ble ringmerket på Myken, Nordland 22. september, med andre ord ikke ulik årets forekomst. Tre av totalt fem norske funn av syngende fugler er gjort i Finnmark. Blant høstfunn dominerer Rogaland med ti funn, hvorav åtte stammer fra Utsira.

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (4, 138 til 2013, -)
 1995 BUSKERUD: 2K+ ♂ sy. Fiskumvannet, Øvre Eiker 20.-25.6 (L) (M. Sjøblom mfl.).
 2011 INNLANDET: 2K+ ♂ sy. Kloppen, Østre Toten 22.6-14.7 (*P. Å. Skålerud, J. Opheim mfl.).

(Sentral- og Øst-Europa og Vest- til Sentral-Asia; overvintrer i Sørøst-Afrika). Arten ble tatt ut av NSKFs valideringsliste fra og med 2014. Upubliserte funn fra 2013 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Rødbrystsanger *Curruca iberiae* (1, 8, 1)

2023 VESTFOLD: 2K ♀ rm. Store Færder, Færder 10.5 (F, DNA) (*H. E. Karlsen, G. I. Ruud).

(Pyrenéhalvøya, Sør-Frankrike og Nordvest-Afrika; overvintrer i Vest- og Sentral-Afrika). Fuglen fra Store Færder viste draktkarakterer som stemte best med rødbrystsanger, men den slitte hunnfargede drakten tillot etter NSKFs vurdering ikke sikker identifikasjon uten ytterligere støtte. Det ble imidlertid samlet inn materiale for DNA-sekvensering, noe som bekreftet mistanken om at fuglen tilhørte den vestligste arten i rødstrupesanger-komplekset.

Rødsmekkesanger *Curruca cantillans* (0, 40, 1)

2023 ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Søre merkeskog, Utsira 19.6 (F, L) (H. Heggland, Ø. B. Nilsen mfl.).

(Sør-Italia, Balkan og Vest-Tyrkia; overvintrer i Sahel-beltet i Afrika). Dette den seneste vår-ankomsten i Norge til nå. Mediandato for ankomst av rødsmekkesanger er 19. mai, tolv dager senere enn for den mer uvanlige, dog også vanskeligere identifiserbare, søsterarten rødbrystsanger *C. iberiae*. De totalt 66 vårfunnene av ubestemte fugler innen artskomplekset har også mediandato 19. mai, noe som kan antyde at majoriteten av disse, ikke uventet, i realiteten var rødsmekkesangere.

Rødbryst-/rosen-/rødsmekkesanger *Curruca iberiae/subalpina/cantillans* (1, 66, 1)

2023 ROGALAND: 2K+ ♀ Myre, Utsira 7.-8.5 (F) (*J. L. Hals mfl.).

(Sør-Europa, Vest-Tyrkia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Sahel-beltet i Afrika). Feltobservasjoner av tause hunnfugler, slik som denne fuglen, lar seg som regel ikke bestemme til art.

Med økt kunnskap og fokus på identifikasjon, sammen med digitalt fotoutstyr og mulighet for DNA-sekvensering har imidlertid hele 80 % av «rødstrupesangerne» fra det siste tiåret latt seg bestemme.

Spettmeis *Sitta europaea asiatica*

(1/9, 11/54, 1)

2023 FINNMARK: 1K+ Hesseng, Sør-Varanger 7.10 (F) (K. Labahå).

(Sibir fra Uralfjellene til Bajkalsjøen og nordlige Mongolia). Førrige funn av denne distinkte underarten var vinteren 2014/15 da en fugl overvintret ved Nordvestbukta om lag 5 mil lenger sør i Pasvikdalen. Vår hjemlige nominatunderart er knapt dokumentert nord for Saltfjellet, så alle observasjoner av spettmeis nord for denne fjellbarrieren, ikke minst i vinterhalvåret, bør forsøkes underartsbestemt. Ut fra funnmønster i Sverige er det plausibelt at underarten *asiatica* også kan opptre lenger sør, kanskje ned til Trondheimsfjorden, i invasjonår.

Gulltrost *Zoothera aurea* (3, 18, 1)

2023 NORDLAND: 1K+ Myken, Rødøy 22.-25.9 (*A. I. Olsen, M. Johansen).

(Uralfjellene til Sakhalin og Japan; overvintrer i Sørøst-Asia). Myken, siste uke av september og gulltrost har vist seg å være en god kombinasjon! Også i 2020 og 2021 ble denne høyt ettertraktede arten påtruffet på øya, til alt overmål av de samme observatørene alle tre årene.

Svartstrupetrost *Turdus atrogularis* (8, 51, 1)

2023 AKERSHUS: 2K ♂ Østre Løes, Nesodden 26.3–5.4 (F) (*J. E. Røer mfl.).

(Sibir; overvintrer fra Persiabukta til vestlige Kina). Svartstrupetrost har etablert seg som en årlig gjest i Norge med i gjennomsnitt to–tre funn i året. Årets ene funn klassifiseres trolig best som vårtrekk. Rogaland er med sine 18 funn landets klart beste fylke for arten, mens Telemark er det eneste fylket som fremdeles står helt uten funn.

Gråflankefluesnapper (*Dark-sided Flycatcher*, *Muscicapa sibirica*) Herdlevær, Øygarden (VL) 6. oktober 2023. Denne juvenile gråflankefluesnapperen var et av de absolutte høydepunktene høsten 2023. Ny art for Norge og kun det andre funnet i Vest-Palearktis. Foto: Frank Grønningsæter.

Gråflankefluesnapper *Muscicapa sibirica*
(0, 0, 1)

2023 VESTLAND: 1K Herdlevær, Øygarden
5.–10.10 (F) (*J. Bell, *B. de Bruin mfl.).

(Sørøst-Sibir, Japan og Kamtsjatka samt langs foten av Himalaya; overvintrer i Sørøst-Asia). Ny art for landet! Funnomstendighetene er nærmere beskrevet av de Bruin (2023). Gråflankefluesnapper er påtruffet kun én gang tidligere i Vest-Palearktis; på Island 1.–5. oktober 2012 (Brynjólfsson mfl. 2020), noe som gjør fuglen fra Herdlevær til et av de i europeisk perspektiv sjeldneste funnene i Norge noensinne. Dog er et funn fra Bermuda 28.–29. september 1980 (Wingate 1983) kanskje enda mer oppsiktsvekkende. Disse to tidligere vestlige funnene sammen med en generelt laber forekomst av sibirske spurvefugler høsten 2023 kan gi grunnlag for spekulasjoner om hvilken retning fuglene har ankommet fra. Kanskje er det ikke nødvendigvis gitt at de har ankommet fra øst? I likhet med de to tidligere var også fuglen fra Herdlevær i juvenil drakt, noe som er en nyttig pekepinn for å skille gråflankefluesnapper fra de mest nærliggende forvekslingsmulighetene gråstripefluesnapper *M. griseictica* og brunfluesnapper *M. dauurica*, da disse myter til første vinterdrakt før høsttrekket (Leader 2010).

vær i juvenil drakt, noe som er en nyttig pekepinn for å skille gråflankefluesnapper fra de mest nærliggende forvekslingsmulighetene gråstripefluesnapper *M. griseictica* og brunfluesnapper *M. dauurica*, da disse myter til første vinterdrakt før høsttrekket (Leader 2010).

Blåstrupe *Luscinia svecica cyanecula* (0, 6, 1)

2023 AGDER: 2K+ ♂ sy. Slevdalsvann 18. & 28.4 og Gunnarsmyra, Farsund 11.5 (F) (*T. B. Vestøl, G. Gundersen mfl.).

(Kontinentale Europa; overvintrer i Afrika). En blåstrupe av den sørlige underarten hadde permanent revir først på Gunnarsmyra og senere ved Slevdalsvann også i 2022, nærmere bestemt fra 22. april til 19. juni. Årets observasjoner kom derimot langt fra like tett, og med tanke på underartens ekspansjon i Danmark kan det ikke utelukkes at mer enn én fugl har vært involvert. NSKF har imidlertid valgt en konservativ tilnærming, og anser alle observasjonene

som trolig samme fugl. Derimot regnes årets funn som en ny fugl i forhold til 2022 selv om det nok ikke nødvendigvis er en selvfølge.

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* (0, 104/110, 5)
2023 AGDER: 1K rm. Bø, Bygland 1.10 (F) (J. G. Thorsen).
NORDLAND: 1K rm. Marka, Værøy 24.9 (F) (*J. Alsvik mfl.).
FINNMARK: 1K rm. Nyrud, Sør-Varanger 31.8 (F) (C. Betten, J. Langbråten mfl.). 1K Nyrud, Sør-Varanger 3.9 (F) (T. Aarvak mfl.). 1K rm. Nyrud, Sør-Varanger 13.9 (F) (J. F. Karlsen, T. Nielsen).

(Taigasonen fra Finland østover til Stillehavet; overvintrer i Sørøst-Asia, Korea og Japan). Samtlige av årets funn dreier seg om innfangede fugler da også fuglen fra Nyrud 3. september ble «funnet» i et nett. Den hadde imidlertid allerede russisk ring, satt på rett på andre siden av Pasvik-elva tre dager tidligere. Hele tre ungfugler fanget ved Nyrud i løpet av et par høstuger understreker nærheten til de regulære hekkeområdene. At indre Agder nok en gang dro en blåstjert, om ikke opp av hatten, så i hvert fall ut av nettet er på den annen side mer uventet.

Russesvartstrupe (*Caspian Stonechat*, *Saxicola maurus hemprichii*) Revtangen, Klepp (RO) 3. november 2023. Underarten *hemprichii* er unik blant de palearktiske svartstrupe-artene ved at hannene viser utbredte hvite tegninger i stjerten. Foto: Torborg Berge.

Årets forekomst var under gjennomsnittet for det siste tiåret og man må tilbake til 2017 for å finne en lavere årstotal for arten i Norge.

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros phoenicuroides/murinus* (0, 8, 0)
2023 AGDER: 2K ♂ Littleholmen, Farsund 1.-29.1 (F) (G. Gundersen mfl.).

(Sentral-Asia; overvintrer hovedsakelig i India). Dette var samme fugl som først ble sett i desember 2022. Merk at en ny underart *murinus* har blitt beskrevet fra Sentral-Asia (Fedorenko 2018). Det er uklart hvilken av de sentralasiatiske underartene som står for de europeiske funnene av østlige svartrødstjarter. Alle norske funn er derfor endret til *phoenicuroides/murinus*.

Russesvartstrupe *Saxicola maurus hemprichii* (0, 4, 2)

2023 AGDER: 1K ♀ rm. Nordhasselsanden, Farsund 18.10–9.11 (F) (*B. Bærheim mfl.).
ROGALAND: 1K ♂ rm. Revtangen, Klepp 3.–7.11 (F) (*L. O. Eliassen mfl.).

(Vest- og nordsiden av Kaspiahavet; overvintrer hovedsakelig i nordøstre Afrika). Årets forekomst er bemerkelsesverdig på flere måter. Dette er de to første ungfuglene i Norge, fuglen fra Lista var den første hunnen, og det er første år med mer enn ett funn av denne kaspiske underarten. De seks norske funnene fordeler seg med de tre første fra våren og de tre siste fra høsten. Økt oppmerksomhet rundt identifikasjon av østlige svartstrupearter er nok i hvert fall delvis årsak til oppsvinget av funn de senere årene. Samme tendens ses i Sverige der det er gjort totalt ti funn, hvorav syv i løpet av det siste tiåret.

Taiga-/russesvartstrupe *Saxicola stejnegeri/maurus* (0, 71, 1)

2023 TRØNDELAGE: 2K+ ♀ Sula, Frøya 21.4 (F) (E. Bangjord, E. Krokan, A. Stavne).

(Eurasia fra Kvitsjøen og Kaukasus til Stillehavet; overvintrer fra Nordøst-Afrika til Sørøst-Asia).

Ørkensteinskvett (*Desert Wheatear*, *Oenanthe deserti*) (RO) Sørneset, Klepp (RO) 25. november 2023. Årets eneste ørkensteinskvett ble, som mange ganger tidligere, funnet på Jæren i november. Foto: Trond Ove Stakkeland.

Sikker feltidentifikasjon av hunner i slitt drakt, dvs. fra vår og sommer, er i de fleste tilfeller ikke mulig. Eneste unntak er om det dokumenteres lys basis på stjertfjær, en diagnostisk karakter for russesvartstrupe ua. *hemprichii*. På tross av fin dokumentasjon kan man ikke bedømme indre del av stjertfjærene, og funnet blir dermed stående som ubestemt. Se også Olsen (2024) for en komplett gjennomgang av norske funn av artsparet.

Isabellasteinskvett *Oenanthe isabellina* (0, 13, 1)
2023 ROGALAND: 1K Åkrasanden, Karmøy
11.11 (F) (E. Wiik).

(Svartehavet og østover gjennom Sentral-Asia til Mongolia; overvintrer fra Vest-Afrika til Nordvest-India). Isabellasteinskvett har hatt en jevn forekomst i Norge de siste 25 årene med om lag ett funn annethvert år. Som hos de andre sjeldne steinskvettartene er det Sørvestlandet

som dominerer, men med en enda større overvekt av funn fra Rogaland som med årets fugl er oppe i åtte funn. Også resten av de nordiske landene fikk besøk av arten i 2023 med ett funn i Danmark, tre i Sverige og hele fem i Finland.

Ørkensteinskvett *Oenanthe deserti* (0, 37, 1)
2023 ROGALAND: 1K ♂ Reveparken og
Sørneset, Klepp 20.–25.11 (F) (T. Berge
mfl.).

(Nord-Afrika, Midtøsten, Sentral-Asia østover til vestlige Kina og Mongolia; overvintrer fra Nord-Afrika og Arabia øst til Nordvest-India). Rogaland har med 19 funn nøyaktig halvparten av den norske funntotalen av ørkensteinskvett. Brorparten av disse stammer fra Jærstrendene og november utgjør en tydelig topp. Med andre ord et typisk funn.

Gulerle *Motacilla flava feldegg* (0, 4, 0)

2022 AGDER: 2K+ ♂ Slevdalsvann, Farsund 13.–17.7 (F, L) (*T. B. Vestøl, G. Gundersen mfl.).

(Balkan til Sentral-Asia; overvintrer i Øst-Afrika og India). Fuglen hadde ikke en like sylskarp avgrensning mellom svart nakke og gulgrønn rygg som de tre tidligere publiserte funnene. En slik ørlite mer diffus avgrensning er imidlertid ikke uvanlig, og med ytterligere støtte i opptak av lokkelyd publiseres denne fuglen som den første av underarten *feldegg* fra Agder. Enkelte hanner av den i Norge mest utbredte underarten *thunbergi* kan være til forveksling like til *feldegg*. NSKF har derfor satt som krav at lokkelyd må være beskrevet eller aller helst dokumentert med lydopptak for at funn kan publiseres som sikkert bestemte *feldegg*.

Østgulerle *Motacilla tschutschensis* (0, 7/8, 2)

2023 AKERSHUS: 1K Hovsand, Lillestrøm 26.11 (F, L) (*K. Waagan mfl.).
VESTLAND: 1K Melværet, Askvoll 3.–5.10 (F, L) (*A. Braanaas mfl.).

(Østlige Sibir og Alaska; overvintrer i Sørøst-Asia). NSKF følger samme praksis som øvrige europeiske sjeldenhetskomiteer og publiserer bare funn som er dokumentert med genetiske analyser og/eller sonogrammer av lokkelyd av god kvalitet. Like fullt blir det hver høst gjort flere funn av sannsynlige østgulerler som ikke lever opp til disse kravene. Rapportåret var intet unntak, jfr. henlagte funn lenger bak i rapporten. Komiteen jobber med retningslinjer for om mulig å kunne publisere funn uten belegg i genetiske analyser eller lydopptak. Observatører av mistenkte østgulerler oppfordres likevel til å sikre opptak av lokkelyd, noe som i mange tilfeller lar seg gjøre ved bruk av mobiltelefon. De to funnene som publiseres her er de første for de respektive fylkene.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta* (0, 121/125, 7/8)

2023 VESTFOLD: 2K+ Eftang, Larvik 21.1–26.2 (F) (*H. Heggland mfl.). 2K+ Moutmarka, Færder 11.2–28.3 (F) (*H. P.

Rømme mfl.). 1K+ Eftang, Larvik 31.12 (F) (M. Lohne).

AGDER: 2K+ Litleholmen, Farsund 20.–23.1 (F) (J. Langbråten, T. O. Stakkeland mfl.). 2 1K+ Steinsvika, Farsund 1.12 (F) (*T. Bentsen mfl.).

ROGALAND: 2K+ Fjøløy, Stavanger 1.1–31.3 (F) (O. Njå mfl.). 1K+ Kvassheim, Hå 14.–17.11 (F) (*S. Lode mfl.). 1K+ Skortangen, Klepp 14.–30.11 (F) (K. Mjølunes). 1K+ Fjøløy, Stavanger 10.–13.12 (F) (*O. Njå mfl.).

(Fjellområder i Sør- og Mellom-Europa og Asia; europeiske fugler overvintrer i lavlandet fra Danmark og Sør-Sverige til Middelhavet). Fuglene fra hhv. Lista og Fjøløy i januar dreier seg om samme individer som først ble sett i desember 2022. Fra Vestfold var det derimot ingen observasjoner fra høst og forvinter 2022. Fem nye funn fra høsten gir dermed en total på ni funn av ti individer, noe som må betegnes som en normal forekomst sammenlignet med de siste årene. Funnmønsteret av vannpiplerke i Norge synes etter hvert å ha satt seg ganske godt i en form som både geografisk og sesongmessig stemmer vel overens med årets forekomst. Om man ser tilbake til begynnelsen av årtusenet har arten imidlertid vist ganske store fluktuasjoner. På den bakgrunn har NSKF valgt å beholde arten på rapporteringslisten inntil videre, på tross av at kriteriene for å overlate ansvaret for validering til lokalt nivå i prinsippet allerede er oppfylt.

Gulirisk *Serinus serinus* (3/4, 80/86, 4)

2023 AGDER: 2K+ ♀ Lista fyr, Farsund 17.4 (F) (G. Gundersen).

VESTLAND: 2K+ ♂ Vågedalen, Sveio 23.–29.5 (F) (*E. B. Hollund mfl.). 2K+ M Saue, Voss 3.6 (E. G. Mortensen).

TRØNDELAG: 2K+ ♂ Lokmyran, Bymarka, Trondheim 19.5 (T. Haugskott).

(Kontinentale Europa, Tyrkia og Nord-Afrika). Etter et år uten observasjoner i 2022 var det tilbake til en mer normal forekomst i rapportåret. Gulirisk er påtruffet 20 ganger i områdene ved Lista fyr, landets desidert beste lokalitet for arten. I Vestland og Trøndelag er man derimot ikke bortskjemt med observasjoner, med kun to

Gulerle (Black-headed Wagtail, *Motacilla flava feldegg*) Slevdalsvann, Farsund (AG) 16. juli 2022. Denne fuglen var ikke blant de aller mest typiske av underarten feldegg, verken med hensyn til drakt eller lokkelyd. NSKF brukte derfor så lang tid på å vurdere dokumentasjonen at funnet ikke kom med i forrige rapport. Foto: Gunnar Gundersen.

Østgulerle (Eastern Yellow Wagtail, *Motacilla tschutschensis*) Melværet, Askvoll (VL) 3. oktober 2023. Distinkt utseende gråhvite «gulerler» har blitt en årviss foreteelse på høsten fra slutten av september til langt inn i november. På tross av ofte slående visuelle karakterer, slik som denne fuglen viser, er det foreløpig kun sonogrammer av lokkelyd som anses å være tilstrekkelig feltdokumentasjon for å utelukke gulerle *M. flava*. Foto: Anders Braanaas.

tidligere funn i hvert av fylkene. Gulirisk er, som demonstrert i 2023, en typisk vårart i Norge med en bred funntopp fra midten av april til begynnelsen av juni.

Kornspurv *Emberiza calandra* (15/23 etter 1920, 104/126, 1)

2023 AGDER: 2K+ Kviljo, Farsund 14.–15.5 (F) (*K. M. Torland mfl.).

(Vestlige Eurasia nord til Sør-Sverige og Danmark, Nordvest-Afrika). Kun ett funn er en meget svak forekomst og etterfølger et nesten like dårlig år i 2022 da kun to individer ble observert. Den gode perioden i 2019–2021, med bl.a. to konstaterte hekkefunn, synes dermed å ha vært et forbigående fenomen. Årets ene funn er dog på alle måter svært typisk for arten.

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos* (1, 51/54, 3)

2023 VESTFOLD: 1K+ ♂ Drillene, Færder 30.12 (F) (M. Andersen).

VESTLAND: 1K ♂ Etne, Etne 3.–31.12 (F) (*T. Håheim mfl.).

TRØNDELAG: 2K+ ♂ Fillan, Hitra 23.–31.3 (F) (*S. Jektvik mfl.).

(Sibir; overvintrer hovedsakelig i Sentral- og Øst-Asia). Siden 2015 er det bare 2020 som står uten funn av hvithodespurv. Denne niårsperioden har gitt totalt 37 funn, godt hjulpet av rekordvinteren 2016/17 da hele 21 funn ble gjort. Fuglen fra Hitra er blant de seneste vinterfunnene til nå, og er den sjettede fuglen som har blitt sett frem til månedsskiftet mars/april. I tillegg kommer fem funn av antatte hybrider og tilbakekryssninger med gulspurv *E. citrinella* fra samme periode. Tydeligvis er det på denne tiden at returtrekket til de østlige hekkeområdene tar til.

Krattspurv *Emberiza pallasi* (0, 0, 1)

2023 ROGALAND: 2K + ♂ Koltemyr, Utsira 21.–23.5 (F) (*H. Heggland mfl.).

(Sibir; overvintrer i Øst-Asia). Ny art for landet! Omstendighetene er nærmere omtalt av Heggland (2023). Krattspurvens hekkeutbredelse

strekker seg så vidt inn i den europeiske delen av Russland lengst nord i Uralfjellene. Corso mfl. (2018) lister åtte tidligere funn fra Europa utenom Russland, hvorav ett stammer fra Doggerbanken på britisk sektor av Nordsjøen 9.–10. juni 2010. Ett nytt vårfunn, fra Rönnskär, Finland 19. mai 2019, har tilkommet i ettertid. Til sammen begynner disse tre funnene å danne et mønster av funn fra senvåren, kanskje vel så gjerne et resultat av fugler på forlenget vårtrekk som at det skulle dreie seg om fugler som har overvintret i Europa. Det er dog også ett funn av en overvintrende fugl fra Portugal fra januar til februar 1997, så sistnevnte mulighet skal heller ikke avskrives. I tillegg til den nevnte fuglen fra Finland foreligger ytterligere ett funn av krattspurv fra Norden, nærmere bestemt på Horssten, Sverige 13.–16. oktober 2016. Iht. IOC's taksonomi er krattspurv delt inn i fire underarter, hvorav fuglen fra Utsira tilhører enten nominatunderarten eller underarten *polaris*. Sistnevnte regnes dog som et synonym til nominatformen av bla. Shirihai & Svensson (2018).

Nordgulstrupe *Geothlypis trichas* (0, 1, 1)

2023 NORDLAND: 2K+ ♂ Nordland, Værøy 7.8 (F) (J. Alsvik).

(Nord-Amerika; overvintrer sørligste USA, Sentral-Amerika og Karibia). Dette var definitivt en av rapportårets mest uventede observasjoner. Samtidig føyer det seg inn i en rekke med særdeles uventede sommersjeldenheter fra Værøy, en rekke som også inkluderer slangeørn tidligere samme år og en flokk med syv blåkinnbietere i juni 2021. Funndato er uvanlig tidlig for parulaer i Europa, og det var heller ikke noen værfenomenener i forkant som antyder en direkte ankomst fra Nord-Amerika. Lokaliteten der fuglen ble sett er typisk ankomststed for fugler som har fulgt øyrekken fra nordøst. På denne bakgrunn er det kanskje mest sannsynlig at det dreier seg om en fugl som har ankommet vår side av Atlanteren på et tidligere tidspunkt for så å bevege seg sør-over når sommeren gikk mot slutten. Se Alsvik (2023b) for nærmere omstendigheter.

Krattspurv (Pallas's Reed Bunting, *Emberiza pallasi*) på Utsira (RO) 21. mai 2023. Et førstefunn for Norge. Arten er en nær slektning av vår egen sivspurv, men gir nesten et svart/hvitt inntrykk ved første øyekast. Et karakteristisk trekk hos krattspurven er de grå smådekkerne på oversiden av vingen. Begge foto: Håkon Heggland.

Funn i kategori D

Accepted records Category D

Funn av arter hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp fra naturlige utbredelsesområder. Det ene kan være like sannsynlig som det andre.

Hjelmfiskand *Lophodytes cucullatus* (0, 5, 1)
2023 NORDLAND: Ad. ♂ Røstlandet, Røst 27.11 (F) (S. Baines, E. Grønningsæter, J. Stenersen).

(Nord-Amerika). De fem tidligere funnene plassert i kategori D stammer fra Levanger, Trøndelag 13. januar–20. april 1991, Tønsberg, Vestfold 28.–30. september 2001, Verdal, Trøndelag 17. mai 2006, Ås, Akershus 18. april 2009 og Rindal, Trøndelag 31. mai–1. juni 2009. I tillegg er ni funn av ulike årsaker plassert i kategori E. Fuglen fra Røst ble dokumentert fri for ringer, skader i fjærdrakten eller oppførsel som tydet på at den var rømt fra fangenskap. Sted og dato peker heller ikke i retning av at det skulle

Nordgulstrupe (Common Yellowthroat, *Geothlypis trichas*) Nordland, Værøy (NO) 7. august 2023. Kun drøye ni måneder etter førstefunnet dukket landets andre nordgulstrupe opp, på en for artsgruppen uventet tidlig dato. Foto: John Alsvik.

dreie seg om en rømt fugl. Det eneste ekstra man kunne ønske seg for en enda sterkere kandidat til kategori A ville vært at det var en ungfugl, av den enkle grunn at en voksen fugl teoretisk har hatt lengre tid til å bevege seg etter en eventuell rømning. Siden arten er meget vanlig i fangenskap i Europa er kategorisering av hjelmfiskand en konstant hodepine for sjeldenhetskomiteene. Analyser av funnmønster i Europa viser at arten bør behandles med enda større forsiktighet enn for eksempel bøffelend *Bucephala albeola* som har to funn i kategori A i Norge. Det kan også nevnes at arten nylig ble strøket fra den nederlandske artslisten etter at det ble klart at rømte fugler har hekket i det fri der. NSKF har derfor valgt å plassere funnet fra Røst i kategori D inntil videre.

Funn i kategori E

Accepted records Category E

Funn av arter/individer som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har noe etablert funnmønster i Europa, men som er vanlige burfugler, eller individer som viser tegn til å komme fra fangenskap (skader i fjærdrakten, plastringer rundt beina o.l.).

Polargås *Branta hutchinsii minima* (0, 6, 2)

2023 AGDER: Ad. div. lok., Lista, Farsund 3.-11.10 (F) (K. Grimsby, Ø. N. Larsen mfl.).

ROGALAND: Ad. Orre, Klepp 21.-25.10 (F) (*M. Dagsland mfl.).

SVALBARD: Ad. Longyearbyen, Spitsbergen 20.5 (F) (V. Ivarrud, A. Rude).

(Vestlige Alaska; overvintrer langs vestkysten av Nord-Amerika). Observasjonene fra Lista og Jæren i oktober antas å dreie seg om samme individ. Underarten *minima* har sin opprinnelige utbredelse lengst vest i Alaska. Siden underarten i tillegg er vanlig i fangenskap i Europa har fritt-flyvende fugler tradisjonelt sett blitt regnet som rømlinger. Observasjonen fra Svalbard er imid-

lertid meget interessant siden avstanden derfra til Alaska ikke er avskrekkende. Imidlertid har *minima*-polargås tidligere blitt dokumentert på vårtrekk med andre arktiske gress så et opphav i fangenskap kan på ingen måte utelukkes for den fuglen heller.

Eskimogås *Anser rossii* (0, 0, 1)

2023 ØSTFOLD: Ad. Kråkerøy, Fredrikstad 26.3 (F) (B. Gundersen, E. Michaelsen).
AGDER: Ad. Nesheimvann, Farsund 8.4 (F) (*K. M. Torland mfl.).

(Arktisk Canada; overvintrer i sørlige og vestlige USA) Begge observasjonene dreier seg om en fugl med en lav «fangescapsring» på venstre tars og med én manglende håndsvingfjær i høyre vinge. NSKF anser det derfor som sannsynlig at begge observasjonene dreier seg om samme individ. Ut fra type ring er det heller ikke noen tvil om at dette dreier seg om et rømt individ og funnet plasseres derfor, som det første i Norge, i kategori E.

Polargås (Cackling Goose, *Branta hutchinsii minima*) Longyearbyen, Svalbard (SJ) 20. mai 2023. Denne miniatyren av ei gås viser karakterene til underarten *minima* som har sin naturlige hekkeutbredelse i vestlige deler av Alaska og overvintrer på den amerikanske vestkysten. Underarten har derfor tradisjonelt vært ansett som lite sannsynlig i Europa, men skulle en spontan fugl først dukke opp ville få steder gi lavere odds enn Svalbard. Foto: Anita Rude.

Hjelmfiskand (Hooded Merganser, Lophodytes cucullatus) Meøya, Røstlandet, Røst (NO) 27. november 2023. Fuglen var ikke ringmerket, hadde ikke åpenbare skader i fjærdrakten og viste ikke «mistenkelig» oppførsel. Tid og sted taler også for at det kan dreie seg om en spontan forekomst, men på grunn av hyppigheten av rømte hjelmfiskender i Europa er funnet foreløpig plassert i kategori D. Foto: Steve Baines.

Rustand *Tadorna ferruginea* (12/13, 34/39, 1)
 1998 INNLANDET: 2K+ Dokkadeltaet, Søndre Land 20.4 (G. Høitomt).
 2023 AGDER: 1K Kviljødden, Farsund 27.7 (F) (*K. M. Torland mfl.).
 ROGALAND: 1K Viktangen–Håtangen, Klepp og Hå 12.–19.7 (F) (T. Berg, G. Kristensen, O. Njå mfl.).
 VESTLAND: 1K Kollsnes, Øygarden 26.6–5.7 (F) (*B. Skjold, J. Bell mfl.). 1K Kjøl, Bømlo 8.7 (F) (*E. B. Hollund mfl.).

(Nordvest-Afrika, Sørøst-Europa og Sentral-Asia, forvillet bestand i Sentral-Europa). Alle observasjonene fra rapportåret dreier seg om samme individ, en fugl i juvenil drakt. Ettersom verken fugler fra det opprinnelige utbredelsesområdet eller den forvillete bestanden i Sentral-Europa hekker så tidlig tyder alt på at dette var en fugl som hadde rømt fra fangenskap. Funnet plasseres derfor i kategori E. Observasjonen fra 1998 har tidligere blitt publisert som utilstrekkelig dokumentert, men i forbindelse med revurdering av den samlede funnmassen anses forveksling med andre arter å kunne utelukkes. Antall funn i kategori E har økt kraftig; se mer under revurderinger lenger bak i rapporten.

Lammegribb *Gypaetus barbatus* (0, 2, 0)
 2023 ROGALAND: 3K div. lok., Sokndal, Eigersund, Bjerkreim og Strand kommuner 22.1–22.4 (F) (K. Grønning, M. L. Håland, T. Nodland mfl.).
 MØRE OG ROMSDAL: 3K Gurskøya, Herøy 5.–16.4 (F) (R. Bakke, B. Øygard).

(Pyreneene, Korsika og Kreta, med reintrodusert bestand i Alpene og større bestander i fjellområder i Asia og Afrika). Dette er samme individ som ble sett på Sørvestlandet fra august til romjula 2022. Se forrige NSKF-rapport for nærmere redegjørelse for hvorfor funnet er plassert i kategori E. Observasjonene fra Møre korresponderer med en periode fra 3. til 20. april da fuglen ikke ble rapportert fra Rogaland, og vitner om at den beveget seg store avstander over relativt kort tid. Det er ikke rapportert noen observasjoner av fuglen etter april, men den holdt seg tydeligvis i landet da fuglen igjen ble fotografert i Rogaland på nyåret 2024.

Antatte hybrider og tilbakekryssninger

Presumed hybrids

Taffeland *Aythya ferina* x **hvitøyeand** *A. nyroca* (0, 3, 0)

2023 ROGALAND: Ad. ♂ Harvalandsvatnet, Sola og Øksnevadtjernet og Vasshusvika, Klepp 19.3.–1.6 (F) (A. Folvik, T. A. Olsen mfl.). Ad. ♂ Mosvatnet, Stavanger 30.6–14.8 (F) (B. Mo, E. S. Nilsen mfl.). Ad. M Orrevatnet, Klepp 7.11 (H. Hveding, T. A. Olsen).

Det antas at dette er en av hannene som er sett årlig på Jæren siden 2016. Årets observasjoner teller derfor ikke som et nytt funn.

Hvitøyeand *Aythya nyroca* x **toppand** *A. fuligula* (0, 1, 0)

2023 TRØNDELAG: Ad. ♂ Holtvatnet, Midtre Gauldal 15.5 (F) (A. Stavne).

Det antas at dette er samme individ som er sett årlig i Trøndelag siden 2019. Årets observasjon teller derfor ikke som et nytt funn.

Henlagte funn

Shelved records

Snøgås *Anser caerulescens*

2023 INNLANDET: Ad. div. lok., Stange, Hamar og Ringsaker 2.4–5.5 (F).

AKERSHUS: Ad. ptNØ Nesoddtangen, Nesodden 2.4 (F).

AGDER: Ad. ptN Rossøya, Arendal 1.4. Ad. ptNV Brekneholmen og Slevdalsvann, Farsund 7.4. Ad. Sandum og Hove, Tromøy, Arendal 9.–11.5 (F).

MØRE OG ROMSDAL: Ad. Røbekk, Molde 15.–17.5 (F).

TRØNDELAG: Ad. div. lok., Levanger og Verdal 7.–11.5 (F). Ad. Mære, Steinkjer 22.9 (F).

NORDLAND: 2 ad. Ystnes, Røstlandet, Røst 6.7 (F).

Etter å ha ferdigstilt gjennomgang av funn av kanadagås *Branta canadensis*, polargås *B. hutchinsii* og eskimogås *A. rossii* har turen kommet til snøgås. På grunn av stor popularitet som parkfugl i Europa, men samtidig stor og økende bestand i østlige arktiske områder av Canada er dette den mest krevende arktiske gåsearten å plassere i kategori. Inntil videre blir derfor alle funn der identifikasjon synes å være berettiget lagt til side. NSKF vil oppfordre observatører til å dokumentere alle funn av snøgås så grundig som mulig, dvs. utover identifikasjon også være oppmerksom på eventuelle ringer eller andre former for merking, skader i fjærdrakt, oppførsel og hvilke andre gåsearter de holder seg sammen med. Grundig dokumentasjon og beskrivelse av disse faktorene vil forhåpentligvis sette komiteen i stand til å gjøre en mer kvalifisert helhetlig vurdering av artens status i Norge. Observasjonene fra Akershus, Innlandet og Trøndelag i april/mai 2023 dreier seg for øvrig om samme individ.

Sildemåke *Larus fuscus heuglini*

2023 ROGALAND: 2K Orreosen, Klepp 30.4 (F).

Sikker identifikasjon av denne underarten utenfor det normale utbredelsesområdet er meget utfordrende og NSKF har derfor valgt å henlegge alle funn inntil videre. Det arbeides imidlertid med å etablere bestemmelseskriterier for underarten for nordiske forhold. NSKF vil derfor oppfordre til at alle funn dokumentert med gode bilder blir sendt inn til komiteen. Forhåpentligvis vil det være mulig å komme videre med slike fugler innen overskuelig fremtid.

Østgulerle *Motacilla tschutschensis*

2023 AGDER: 1K Østhasselstrand, Farsund 15.–18.10 (F, L). 1K Lista fyr, Farsund 19.10 (F).

ROGALAND: 1K Taravika, Karmøy

26.–29.9 (F).

VESTLAND: 1K Herdla, Askøy 16.–19.10 (F).

TRØNDELAG: 1K Sula, Frøya 20.–23.9 (F). 1K Svellingen, Frøya 24.9 (F).

Kriteriene for å skille mellom østgulerle og gulerle *M. flava* er fremdeles ikke fastlagt. NSKF jobber med å etablere retningslinjer for publisering, men inntil videre er det bare funn som er dokumentert med genetiske analyser og/eller tydelige sonogram av lokkelyd som vil bli publisert som tilstrekkelig dokumentert. Observatører av mistenkte østgulerler oppfordres til å dokumentere fuglene med både foto og lydopptak slik at kriterier for visuell identifikasjon kan fastsettes i forhåpentligvis ikke altfor fjern fremtid.

Utilstrekkelig dokumenterte funn

Records found not proven

Listen under omfatter funn som ikke anses å være tilstrekkelig dokumentert for inkludering i funnstatistikken. Det presiseres at disse funnene ikke nødvendigvis representerer feilbestemte fugler, men derimot at mottatt beskrivelse og/eller dokumentasjon er for lite detaljert for å kunne utelukke eventuelle forvekslingsarter. I de tilfellene der komiteen er overbevist om at den opprinnelige identifikasjon er feilaktig, er dette kommentert.

Kanadagås *Branta canadensis interior*

2023 TELEMARK: Ad. Odden brygge, Notodden 25.3.

Eskimogås *Anser rossii*

2023 NORDLAND: 2K+ ptSV Værøy, Værøy 19.9.

Snøgås *Anser caerulescens*

2023 FINNMARK: Ad. ptØ Hamningberg, Båtsfjord 11.6.

Gulkinnand *Sibirionetta formosa*

2023 ROGALAND: 1K Skeiebukta, Klepp 3.12.

Amerikablesand *Mareca americana*

2023 MØRE OG ROMSDAL: 2 ad. (par) Svanvika, Hustadvika 4.6.

Harlekinand *Histrionicus histrionicus*

2023 NORDLAND: 2K+ ♀ Litsljona, Nesna 26.2.

Mongolturteldue *Streptopelia orientalis*

2022 FINNMARK: 2K+ Havøysund, Måsøy 2.9.

Sumpriske *Zapornia parva*

1997 AGDER: 2K+ sy. Slevdalsvann, Farsund 23.5.

Andre vurdering av funnet, og NSKF finner ikke grunnlag for å endre tidligere kjennelse.

Sibirlo *Pluvialis fulva*

2023 ROGALAND: 2K+ Reve, Klepp 20.6.

Amerikasandlo *Charadrius semipalmatus*

2023 BUSKERUD: Ad. Linnestranda, Lier 15.5 (F).
FINNMARK: Ad. Slettnes, Gamvik 14.5.

Bildene av fuglen fra Lier viser en sandlo *C. hiaticula*.

Dvergterne *Sternula albifrons*

2023 TELEMARK: 1K+ Jomfruland, Kragerø 20.7.

Ismåke *Pagophila eburnea*

2023 FINNMARK: Ad. Slettnes, Gamvik 17.5.

Kaspimåke *Larus cachinnans*

2023 AGDER: 2K Udøy, Lindesnes 25.2.

Gulbeinmåke *Larus michahellis*

2015 ROGALAND: Ad. Salte, Klepp 21.6.
2023 ROGALAND: Ad. Kvasnheim, Hå 10.11. Ad. Kvasnheim, Hå 21.11.

Amerikagråmåke *Larus smithsonianus*

2023 NORDLAND: 2K Nesna, Nesna 31.12.

Amerikastorlom *Gavia pacifica*

2023 ROGALAND: 2K Saltebukta-Skeie, Hå & Klepp 12.-24.8 (F).

Bildene viser en småvokst storlom *G. arctica*.

Storlire *Ardenna gravis*

2018 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Ålesund 10.9.

Balearlire *Puffinus mauretanicus*

2023 AGDER: 1K+ ptV Hellevika, Søgne, Kristiansand 16.7.

Kuhegre *Ardea ibis*

2023 BUSKERUD: 1K+ Åssiden, Drammen 1.11.

Slangeørn *Circaetus gallicus*

2005 ØSTFOLD: 2K+ Solberg, Råde 22.5.

Storskrikørn *Clanga clanga*

2023 TRØNDELAG: 2K+ Einerbu, Vera, Verdalen 7.4.
FINNMARK: 2K+ Bekkarfjord, Lebesby 22.5.

Dvergørn *Hieraaetus pennatus*

2023 VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 20.5.

Slagfalk *Falco biarmicus*

2023 ROGALAND: 2K+ Orrevatnet, Klepp 16.7 (F).

Bildene viser en 2K hunn vandrefalk *F. peregrinus*, trolig av den nordlige underarten *calidus*.

Tartarfalk *Falco cherrug*

2023 ROGALAND: 1K F Forus, Sandnes 8.8 (F).

Fuglen er bekreftet å være en rømt hybrid-falk.

Eikesanger *Phylloscopus bonelli*

2023 TRØNDELAG: 1K+ Sula, Frøya 20.9.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*

2023 ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Nore merkeskog, Utsira 22.6.

Elvesanger *Locustella fluviatilis*

2013 INNLANDET: 2K+ ♂ sy. Håjen, Østre Toten 25.5-12.6.

Rødbryst-/rødsmekkesanger

Curruca iberiae/cantillans

2023 TRØNDELAG: 2K+ ♂ Sula, Frøya 9.5.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos*

2023 ØSTFOLD: 2K+ ♂ sy. Visterflo, Fredrikstad 11.-18.6.

Gulerle *Motacilla flava cinereocapilla*

2023 AGDER: 1K+ Lista fyr, Farsund 9.10.

Sitronerle *Motacilla citreola*

2003 SVALBARD: 1K Gygnova, Bjørnøya 12.9.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta*

2023 ØSTFOLD: 2K+ Storesand, Kirkøy, Hvaler 1.1.
VESTFOLD: 1K+ Eftang, Larvik 23.11.

Gulirisk *Serinus serinus*

2023 ROGALAND: 2K+ Reve, Klepp 5.5.
NORDLAND: 1K+ Marka, Værøy 23.-24.9.

Revurderinger

Reassessments

Rustand *Tadorna ferruginea*

NSKF har frem til nå publisert alle funn av rustand i kategori A med mindre det er klare indiksjoner på at det dreier seg om rømte individer. Dette på tross av at opprinnelsen til rustender i Norge (og resten av Nord-Europa) lenge har vært gjenstand for diskusjon, bl.a. av Ree (1980) som skriver «...at funnene på 1900-tallet i økende grad, muligens helt og holdent, utgjøres av rømte fangenskapsfugler.», mens Gustad (1994) i NSKFs 1992-rapport skriver: «Spontaniteten til norske rustender kan og bør diskuteres.» Den diskusjonen har blitt utsatt i 30 år, men har nå endelig blitt tatt. I Storbritannia var rømte

Rustand (*Ruddy Shelduck*, *Tadorna ferruginea*) Selbu (TØ) ultimo september 1887. Preparatet av landets første rustand oppbevares på NTNU Vitenskapsmuseet, Trondheim. Denne fuglen antas å ha vært en spontan forekomst. Foto: Tomas Aarvak.

parkfugler velkjent allerede på 1800-tallet (Saunders 1889), og også i Norge var problemstillingen kjent (Bahr 1896). Antall funn i Norge var imidlertid lavt frem til 1960-tallet. Fra 1970-tallet økte derimot funnfrekvensen merkbart. Dette sammenfalt med at bestanden i de nærmeste naturlige hekkeområdene gikk kraftig tilbake, mens forekomsten i fangenskap økte. Arten holdes i dag i hundrevis av parker og samlinger i Europa, inkludert i Norge. Fra de siste tiårene er rømlinger med lokalt opphav kjent fra Østfold, Akershus, Rogaland og Finnmark, og NSKF har følgelig publisert tolv funn i kategori E siden 2007. Invasjoner til Nord-Europa som antas å stamme fra den naturlige utbredelsen er imidlertid veldokumentert, mest kjent fra 1892 og 1994. For å gjøre status enda mer uoversiktlig har det fra rundt årtusenskiftet etablert seg en livskraftig fritthekkende bestand

i Sentral-Europa med tyngdepunkt i Tyskland (Keller mfl. 2020). Denne bestanden talte i 2018 hele 3600 individer, hvorav mange trekker til Nederland for å myte på sommeren. Studier av denne bestanden har ikke påvist noen sammenblanding med fugler fra det opprinnelige utbredelsesområdet lenger øst (Kleyheeg mfl. 2020). Blant annet på dette grunnlag har funn av rustand blitt plassert i kategori C i Danmark fra og med 1999 (Olsen mfl. 2021).

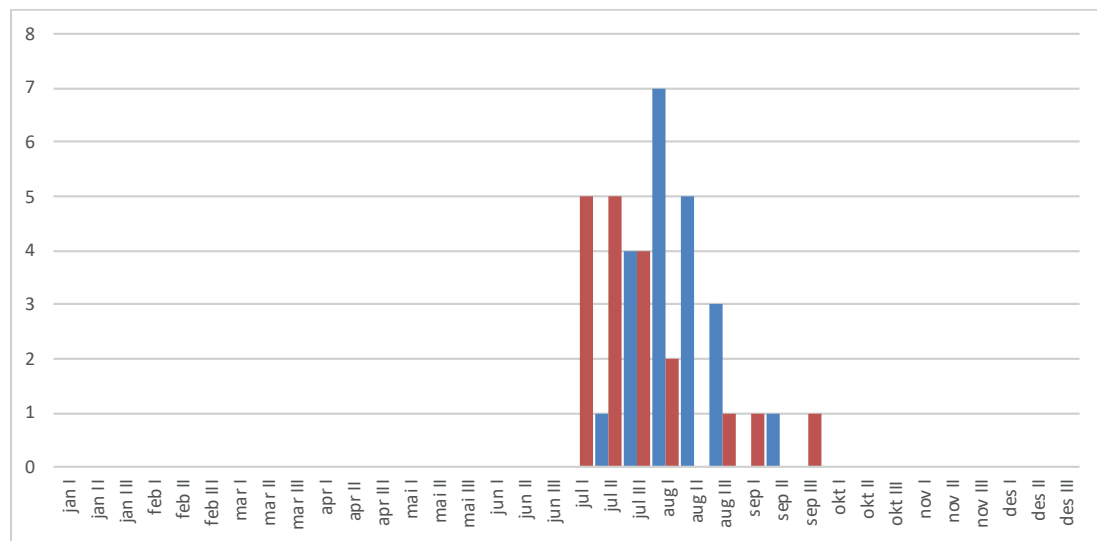
I et forsøk på å få bragt klarhet i rustandas status i Norge startet NSKF med å gå gjennom den totale funnmassen for å identifisere gjengangere mellom ulike lokaliteter. Det medførte at antall funn ble redusert med 7 i forhold til tidligere publisert statistikk. Derne ble 15 funn tidligere inkludert blant antatt spontane fugler sortert bort siden det enten dreier seg

om bekreftede rømte individer, eller fugler der oppførsel, fjærskader, funnsted/-dato eller unormalt lange opphold antyder en fortid i fangenskap. Verdt å merke seg er at alle disse stammer fra 1994 og tidligere, og samtlige var enkeltindivider. Av de gjenværende funnene ble seks år med invasjonslignende forekomster identifisert. Utover 1892 og 1994 var 1990, 2001, 2013 og 2019 de eneste årene med fem eller flere funn. Felles for de tre årene før årtusenskiftet var at sammenfallende bevegelser ble registrert også i våre naboland. Et annet fellestrekk i invasjonsårene er forekomst av større eller mindre flokker. Det kan også nevnes at observatørene bak det første funnet i 1990 bare minutter senere oppdaget Norges eneste steppehøne *Syrnhaptes paradoxus* i moderne tid, noe som nok kan tas til inntekt for bevegelser av fugl langt østfra. Disse seks årene har totalt 40 funn av arten, nokså likt fordelt med 21 før og 19 etter år 2000, men når man ser på ankomstdato er det en markert skilnad (Figur 7). De ti tidligste funnene stammer alle fra etter årtusenskiftet, og mediandatoen for funn i 2001, 2013 og 2019 er hele 25 dager tidligere enn tilsvarende for 1892, 1990 og 1994.

Den geografiske fordelingen av funnene har også blitt studert uten at noen tilsvarende mar-

kant endring har blitt identifisert. Forskyvning av ankomstdato er likevel så markant at det etter NSKFs vurdering best forklares med at dette (i hovedsak) er fugler som stammer fra Sentral-Europa, heller enn det østlige opprinnelsesområdet. I tråd med studiene av mytebestanden i Nederland og vurderingene til den danske sjeldenhetskomiteen flyttes disse funnene derfor til kategori C. Utover de tre diskuterte årene foreligger ytterligere 17 funn etter år 2000 der det ikke er noen klare indikasjoner på at det dreier seg om rømte fugler. Et par av disse, slik som en flokk på syv individer sett på Lista og Jæren i juli 2007, og senere på trekk sør i dansk del av Vadehavet, tilhører sannsynligvis den sentraleuropeiske populasjonen. Majoriteten av disse funnene stammer imidlertid fra våren, og flere av fuglene var i følge med gjess og gravender *T. tadorna* på vårtrekk. Hvorvidt dette er fugler tilhørende den etablerte sentraleuropeiske populasjonen eller enkeltstående rømlinger er nær sagt umulig å vite. På prinsipielt grunnlag ble det konkludert med at også disse flyttes til kategori C.

Den kanskje mest problematiske bolken å kategorisere var de gjenværende 16 funnene mellom 1970 og 1998. Sesongmessig er de spredt

Figur 7. Funn av rustand *Tadorna ferruginea* i invasjonsår før (blå) og etter (rød) årtusenskiftet. Records of Ruddy Shelduck in «invasion years» before (blue) and after (red) year 2000.

Mongolturteldue (*Oriental Turtle Dove, Streptopelia o. orientalis*) Åkra, Karmøy (RO) 31. oktober 2022. Nominatunderarten gir et mørkt inntrykk på undersiden, der den gammelrosa fargen strekker helt ned til og mellom beina, samt at de undre stjertdekkerne er grålige. Videre har vingedekkerne, særlig tydelig på smådekkerne, smalere lyse bremmer og en mindre spiss avslutning på det mørke fyllet. Foto: Frank Steinkjellå.

fra midten av april til midten av juli, flest (syv funn) i mai. Verdt å merke seg er at det seneste av disse er fra 15. juli, mens det tidligste fra invasjonsårene 1892, 1990 og 1994 var fra 20. juli. I denne perioden var det ikke noen kategori C-populasjon i Sentral-Europa, og den avvikende sesongfordelingen sammenlignet med invasjonsårene ble derfor avgjørende for at alle disse funnene flyttes til kategori E. Dette er en prinsipiell avgjørelse og NSKF er fullt innforstått med at enkelte av disse kan relatere til fugler som har ankommet landet fra øst, kanskje også som del av invasjoner året i forveien (det er funn fra både 1991 og 1995). Ut fra samme resonnement er også tre, hvorav to er ytterst sparsomlig dokumentert, vårfunn i perioden fra 1909 til 1916 flyttet til kategori E.

Av plasshensyn listes ikke den reviderte statusen for alle de 110 funnene her, men resultatet fra revurderingen oppsummeres slik (antall funn/individ): kategori A: 27/63, kategori C 36/58, kategori E 47/53. Flere funn har også fått endret

kjønn og/eller alder som del av revurderingen. Alle funndetaljer inkludert kategori er oppdatert på artsobservasjoner.no.

Mongolturteldue *Streptopelia orientalis*
S. o. meena

1. 1K ♂ skutt Valestrandsfossen, Osterøy, Vestland 13.11.1903.
2. 2K+ Spildra, Meløy, Nordland 21.11.2003.
3. 1K Larseng, Tromsø, Troms 25.10–9.11.2008.
4. 1K Østhassel, Farsund, Agder 16.–27.10.2010.
5. 2K Kåra, Verdal, Trøndelag 17.1–5.2.1012.
6. 1K Alshus, Fredrikstad, Østfold 16.–20.10.2014.
7. 1K Ramberg, Flakstad, Nordland ca. 17.–30.10.2014.
8. 2K+ Espeland, Bergen, Vestland 21.12.2015–12.5.2016.
9. 1K Indre Nessa, Tysvær, Rogaland 7.–10.11.2016.
10. 1K/2K Reveparken og Nese, Klepp, Rogaland 10.12.2016–14.3.2017.
11. 2K+ Orreparken, Klepp, Rogaland 17.–8.5.2017.

12. 2K+ Smågevatnet, Hitra, Trøndelag ca. 17.11–1.12.2017.
13. 1K/2K Øy gård, Melhus, Trøndelag 23.12.2017–20.1.2018 og Være, Trondheim, Trøndelag 21.1.2018.
14. 2K+ Havøysund, Måsøy, Finnmark 3.7.2020.
15. 1K Jåsund, Lyngdal, Agder 13.–30.11.2021.
16. 2K+ f. død Kvitholmen fyr, Hustadvika, Møre og Romsdal 2.10.2022.
17. 1K Marøya, Nærøysund, Trøndelag 22.–31.12.2022.
18. 1K Åsen, Stavanger, Rogaland 25.–31.12.2022.

S. o. orientalis

1. 1K ♀ skutt Batnfjordsøra, Gjemnes, Møre og Romsdal 20.11.1907.
2. 2K Ørmelen, Verdal, Trøndelag 23.1–7.4.2007.
3. 1K Syltørene, Surnadal, Møre og Romsdal 10.–17.12.2012.
4. 1K Røstlandet, Røst, Nordland 14.–21.10.2022.
5. 1K Åkra, Karmøy, Rogaland 31.10–1.11.2022.
6. 1K Korshavn, Hvaler, Østfold 2.11.2022.

S. orientalis ssp.

1. 2K+ Bruborg, Levanger, Trøndelag 21.2–20.3.1978.
2. 2K+ Bergmo, Molde, Møre og Romsdal 25.1–12.2 og Borhaug, Farsund, Agder 16.–17.2.1992.
3. 2K+ Drag, Tysfjord, Hamarøy, Nordland nov. 2004–12.4.2005.
4. 1K Stormark, Fedje, Vestland 11.10.2006.
5. 1K+ Hardbakke, Solund, Vestland 10.–12.11.2007.
6. 1K Sistranda, Frøya, Trøndelag 7.12–medio des. 2011.
7. 1K Beiningen, Karmøy, Rogaland 28.9.2012.
8. 1K Bjærangsfjord, Meløy, Nordland 30.10–8.11.2012.
9. 1K Nordhassel, Farsund, Agder 7.12.2013.
10. 2K+ Øverleiret, Elverum, Innlandet 19.1.2015.
11. 2K Reisadalen, Nordreisa, Troms 27.1–3.3.2018.
12. 2K+ Ore, Farsund, Agder 23.2.2018.
13. 1K Bolga, Kristiansund, Møre og Romsdal 2.–16.12.2018.
14. 1K+/2K+ Husøy, Senja, Troms medio okt.

2019–medio feb. 2020.

15. 2K+ Sakseid og Svortland, Bømlo, Vestland 27.10–25.11.2020.
16. 1K Bjoa, Vindafjord, Rogaland 20.11.2022.

Se også hoveddelen av rapporten for funn fra 2023. Siden 2015 har alle funn av mongolturteldue blitt publisert uten underart etter som kriteriene for å skille mellom *orientalis* og *meena* etter NSKFs syn ikke har vært tilstrekkelig klarlagt. Det har imidlertid endret seg de siste par årene etter at sjeldenhetskomiteene i Finland og Sverige har revurdert og publisert sine funn (Lehikoinen & Huhtinen 2021, Waern 2023). NSKF har brukt de samme kriteriene ved gjennomgang av norske funn, hvilket har gitt resultatet som er gjengitt over. Fire funn tidligere publisert med underart, hhv. tre *orientalis* og én *meena*, anses ikke lenger å kunne underartsbestemmes med sikkerhet. Ett funn fra før 2015 som tidligere var publisert uten underart publiseres nå som *meena*. Av de totalt 18 funnene, inkludert funn fra rapportåret, som ikke er sikkert underartsbestemt, dreier to tredeler seg om fugler der dokumentasjonen har for lav kvalitet, bildevinkel ikke viser avgjørende kjennetegn, eller der fuglen er i juvenil drakt. Seks funn gjelder fugler med adekvat dokumentasjon, men som viser intermedieære kjennetegn og derfor etter komiteens vurdering ikke lar seg sikkert bestemme. Avgjørende kjennetegn for å underartsbestemme mongolturtelduer finnes i fargefordelingen på undersiden, særlig fra beina og bakover, farge på tuppen av stjertfjærene og tegninger på adulte fjær på oversiden, særlig vingenes øvre smådekkere.

Ub. fregattfugl *Fregata* sp.

Tidligere godkjente funn, nå ansett å være utilstrekkelig dokumentert

1983	VESTFOLD: Subad. Mølen, Larvik 27.9.
1989	TELEMARK: 2K+ Såstein, Langesundsbukta, Bamble 22.6.
1996	VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 17.6.

(Tropiske og subtropiske havområder). Disse tre funnene fra Langesundsbukta utgjorde en i europeisk sammenheng oppsiktsvekkende klynge av observasjoner (Ławicki & de Vries 2018). En ny vurdering av disse sammen med

Mongolturteldue (*Rufous Turtle Dove*, *Streptopelia o. meena*) Øy gård, Melhus (TØ) 13. januar 2018. Underarten *meena* er gjennomgående lysere enn nominatunderarten både på over- og undersiden. Sentralt går fargen på buken over i hvitt foran beina, og de under stjertdekkene er hvitaktige. Vingedekkerne har bredere rustfargede kanter og en spiss avslutning på det mørke fyllet som kan minne om tilsvarende tegninger hos turteldue *S. turtur*. Foto: Jon Helle.

tre funn som allerede var publisert som utilstrekkelig dokumentert var derfor på sin plass. To av observasjonene listet over ble gjort i forbindelse med trekktegninger av sjøfugl, mens den siste (1989) ble observert kortvarig fra båt. Ingen av fuglene ble bestemt til art, men funnet fra 1996 er beskrevet på en slik måte at ascension-*F. aquila* og praktfregattfugl *F. magnificens*, de eneste to artene som er dokumentert påtruffet i Nordøst-Atlanteren, kan utelukkes. Observasjonen fra 1989 er bare overfladisk beskrevet og oppfyller derfor ikke de kravene som må stilles for publisering av udokumenterte funn av ekstremt sjeldne arter. De to fuglene sett fra land er på den annen side beskrevet i større detalj hva gjelder draktkarakterer. Imidlertid er flukten beskrevet svært avvikende fra hva som forventes av fregattfugler. Etter konsultasjon med ekspertise på sjøfugler har NSKF derfor konkludert med at ingen av disse kan anses å være

tilstrekkelig dokumentert. Ubestemt fregattfugl strykes dermed fra den norske artslisten.

Turkestandverglерke *Alaudala heinei*

2013 FINNMARK: 2K+ Hornøya, Vardø 30. 5 (F) (A. F. Mæland mfl.).

(Fra Tyrkia og Ukraina via Iran og Afghanistan til Sentral-Asia og sørlige Mongolia; nordlige bestander overvintrer i Midtøsten).

Salt-/fleck-/turkestandverglерke

Alaudala cheleensis/rufescens/heinei

1987 VESTFOLD: 1K+ Mølen, Larvik 7.-23.11 (R. E. Hansen, T. Nilsen, G. Numme mfl.).

Arten tidligere kjent som flekkdverglерke ble splittet i tre ved overgang til IOC-taksonomi

(Olsen & Kvam 2021). Turkestandverglerke har utbredelse som angitt over, mens flekkdverglerke i nåværende betydning er utbredt hovedsakelig sør for Middelhavet fra Kanariøyene og Spania til Midtøsten. Saltverglerke har sin utbredelse fra Sentral-Asia og østover, og er aldri påvist i Vest-Palearktis. De tre nye artene er svært like hverandre, og bare fugler dokumentert med gode bilder kan la seg identifisere til art. Funnet fra Mølen høsten 1987 blir derfor fortsatt stående som ubestemt. Den svenske sjeldenhetskomiteen har definert kriterier for å identifisere «flekkdverglerke» i en nordeuropeisk sammenheng (Andersson 2023). De viktigste karakterene er vingeformel, stjerttegninger og lokkelyd. Fuglen fra Hornøya er veldokumentert med foto, men var dessverre taus. Bildene tillater heller ikke studier av stjerttegnene. Vingeformel passer derimot klart best på de to vestligste artene, mens øvrige draktkarakterer langt på vei utelukker flekkdverglerke, dog kan det være vanskelig med sikkerhet å ekskludere underarten *minor*. Det er derfor ikke til å stikke under stol at identifikasjon til turkestandverglerke til en viss grad også baserer seg på sannsynlighet. Turkestandverglerke er den av de tre artene som hekker nærmest og er også den eneste arten med regulære trekkbevegelser over lengre avstander. Funnmønster i Nord-Europa taler også for at det er denne arten som forekommer her, noe som også ved et par tilfeller er bekreftet ved DNA-sekvensering. NSKF har etter nøye vurdering og konsultasjon med den svenske komiteen kommet til at fuglen fra Hornøya er tilstrekkelig dokumentert til å publiseres som Norges første og foreløpig eneste funn av turkestandverglerke, men uten at underart angis.

Markpiplerke *Anthus campestris*

Tidligere godkjente funn, nå ansett å være utilstrekkelig dokumentert

- 1977 ROGALAND: 1K Malaneset, Klepp 11.9.
 1979 VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 24.5.
 ROGALAND: 1K Pedleneset, Utsira 13.–17.10.
 1980 VESTFOLD: 1K+ Mølen, Larvik 31.10.
 TELEMAR: 1K Jomfruland, Kragerø 26.10.
 1981 ROGALAND: 1K Rott, Sola 11.9.
 1990 VESTLAND: 1K Herdla, Askøy 18.10.

(Europa nord til Baltikum, østover gjennom Sentral-Asia til Mongolia; overvintrer i Sahel-sonen i Afrika, Arabia og videre øst til Nordvest-India). Høst- og vinterfunn av markpiplerke har tidligere blitt revurdert av NSKF (Mjøs 2002), og to eldre vårfunn er senere vurdert på nytt og publisert som utilstrekkelig dokumentert (Olsen 2022). Behovet for en helhetlig gjennomgang av alle funn var imidlertid åpenbar, ikke minst på grunn av den påfallende høye andelen høstfunn før årtusenskiftet. De syv funnene listet over tilfredsstillende ikke NSKFs nåværende kriterier for å utelukke mulige forvekslingsarter, i første rekke tartarpiplerke *A. richardi*. Særlig for høstfunn har NSKF satt strenge krav til dokumentasjon, noe som illustreres ved at tre av funnene listet over ble vurdert å være tilstrekkelig dokumentert ved den forrige revurderingen. Etter årtusenskiftet er 26 av 31 funn dokumentert med bilder, de resterende er alle fra vår og sommer, og er detaljert beskrevet.

Sisselspurv *Spiza americana*

- 1981 VESTLAND: 2K+ ♂ Måløy, Måløy 29.7 (F) (T. A. Stormark).

(Sentrale USA øst for Rocky Mountains; overvintrer fra sørlige Mexico til nordlige Sør-Amerika). Funnet ble opprinnelig publisert i kategori A, men ble senere flyttet til kategori D (Olsen 2021). Siden forrige vurdering har komiteen blitt kjent med at arten forekom i burfuglhandelen både på 1980-tallet (Clement & Gantlett 1993) og senere. Sisselspurv ble importert til Storbritannia, og hekket i fangenskap der, allerede på begynnelsen av 1900-tallet (Teschemaker 1911). Siden observasjonen fra Måløy ikke passer særlig godt med det etablerte funnbildet for antatt spontant forekommende amerikanske spurvefugler i Europa, er NSKFs nye vurdering at det er langt mer sannsynlig at det dreier seg om en rømt burfugl. Funnet og arten flyttes dermed til kategori E.

I tillegg til de artskomplette revurderingene over har også to enkeltfunn blitt vurdert på nytt.

Turkestandverglerke (Turkestan Short-toed Lark, *Alaudala heinei*) Hornøya, Vardø (FI) 30. mai 2013. Norges eneste fotografisk dokumenterte turkestandverglerke rastet på landets østligste punkt i slutten av mai 2013. Foto: Anders Faugstad Mæland.

Polargås *Branta h. hutchinsii*

2000 ROGALAND: 2 2K+ Nordre Skeisvatn, Haugesund 3.12.

Funnet ble publisert i kategori A i NSKFs 2021-rapport, men etter ytterligere konsultasjon er status endret til utilstrekkelig dokumentert ettersom forveksling med kanadagås *B. canadensis* ikke kan utelukkes.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*

1994 AGDER: 1K rm. Mønstromyr, Flekkefjord 1.9.

Fuglen ble i sin tid rapportert til NSKF som østsanger ua. *nitidus*, men ble publisert som østsanger uten underart angitt. Siden den tid har *nitidus* blitt splittet ut som en egen art; eiersanger. Etter ny vurdering er konklusjonen fremdeles at beskrivelsen ikke er tilstrekkelig detaljert for publisering som landets første funn av

denne arten, men at det heller ikke kan stå som østsanger. Status endres derfor til utilstrekkelig dokumentert også i forhold til sistnevnte art.

English summary

This is the 48th annual report from the Norwegian rare birds committee (Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)). Most records published here are from 2023, but a few older records are also included. NSKF follows advice given by IOC World Bird List on issues concerning taxonomy and nomenclature, this report being based on version 14.2. The systematic list of accepted records is set out in the following system: (1) Norwegian name, (2) scientific name, (3) the numbers in brackets, e.g. (2, 30/32, 2), refer respectively to (i) records/individuals up to and including 1974, (ii) records/individuals from

1975 onwards (the foundation year of NSKF), except (iii) records/individuals in 2023, (4) year, (5) county, (6) number of individuals, age (1K = first calendar year etc.), sex (if known) and circumstances («rm.» means that the bird was ringed, «sy.» indicates a singing male), (7) site and municipality, (8) date, (9) type of documentation (F = photo, V = video, L = sound recording, DNA = genetic analysis), (10) observers' names in brackets, main observer(s) being specified first and emphasized with *, (11) roughly gives the species' distribution and (12) comments concerning the records.

Changes to the Norwegian List

Four new species were accepted onto Category A of the Norwegian List in 2023: Pallas' s Reed Bunting *Emberiza pallasii* Koltemyr, Utsira, Rogaland 21st–23rd May, Middle Spotted Woodpecker *Dendrocoptes medius* Grunnvåg and Indre Årsnes, Senja, Troms 24th August–24th October, Brown Booby *Sula leucogaster* Ona, Ålesund, Møre og Romsdal 17th September and Dark-sided Flycatcher *Muscicapa sibirica* Herdlevær, Øygarden, Vestland 5th–10th October.

Also published in this report is the first record of Turkestan Short-toed Lark *Alaudala heinei*, Hornøya, Vardø, Finnmark 30th May 2013. This record has previously been published as unidentified «Lesser Short-toed Lark». Bar-tailed Godwit *Limosa lapponica taymyrensis* has been added to the Norwegian List based on several ringing recoveries to both the Siberian breeding and West-African wintering ranges. Unidentified Frigatebird *Fregata* sp. has been deleted from the Norwegian List following a review of the three previously accepted records.

Among the various reassessments completed during the year was categorisation of Ruddy Shelduck *Tadorna ferruginea*. Traditionally, all records unless proven to be escapes have been assigned to cat. A. Following the reassessment, a considerable proportion of records before year 2000 have been reassigned to cat. E, whereas records from the current millennium are transferred to cat. C. A complete review of Oriental Turtle Dove *Streptopelia orientalis* resulted in 19 accepted records of western subspecies

meena, six of eastern *orientalis*, whereas 18 records remain undetermined with respect to subspecies.

Following these changes, the Norwegian List (Cat. A–C) stands at 531 species (incl. unidentified Scopoli' s/Cory' s Shearwater *Calonectris diomedea/borealis*) by the end of 2023.

General trends

Also published here (species/taxa with fewer than ten previous records) are the 4th–5th Ross' s Goose *Anser rossii*, 5th–6th Baikal Teal *Sibirionetta formosa*, 7th Black-winged Stilt *Himantopus himantopus*, 2nd White-tailed Lapping *Vanellus leucurus*, 9th Wilson' s Phalarope *Phalaropus tricolor*, 10th Sharp-tailed Sandpiper *Calidris acuminata*, 9th Stilt Sandpiper *C. himantopus*, 2nd Western Sandpiper *C. mauri*, 9th Black-winged Pratincole *Glareola nordmanni*, 10th Whiskered Tern *Chlidonias hybrida*, 10th Laughing Gull *Leucophaeus atricilla*, 5th Pacific Diver *Gavia pacifica*, 6th–7th Short-toed Snake Eagle *Circaetus gallicus*, 5th–6th Red-eyed Vireo *Vireo olivaceus*, 4th Green Warbler *Phylloscopus nitidus*, 9th Sykes' s Warbler *Iduna rama*, 10th Western Subalpine Warbler *Curruca iberiae*, 7th «White-spotted Bluethroat» *Luscinia svecica cyaneacula*, 5th–6th 'Caspian Stonechat' *Saxicola maurus hemprichii*, 4th «Black-headed Wagtail» *Motacilla flava feldegg*, 8th–9th Eastern Yellow Wagtail *M. tschutschensis* and 2nd Common Yellowthroat *Geothlypis trichas*.

Record numbers for Norway were achieved for two species during 2023 (number of records/individuals in brackets): Ring-necked Duck *Aythya collaris* (14/15) and Caspian Gull *Larus cachinnans* (19).

A total of 364 species were recorded in Norway in 2023, among the highest species totals ever encountered in a single year. The number of rarities recorded in Norway in 2023 was also high, although slightly lower than the preceding years.

The climate in late winter of 2023 was within normal range over large parts of the country, but the temperature once again dropped as spring migration was about to start. Nevertheless,

Mellomspett (Middle Spotted Woodpecker, Dendrocoptes medius) Gibostad, Senja (TR) 3. oktober 2023. Et svært uventet førstefunn for Norge. Foto: Leon Johansson.

May was by far the best month of the year in terms of rarities, with a quarter of all the year's rarities discovered this month. Apart from the record-breaking appearance of Ring-necked Duck in which large parts of the country took part, most other species had a normal spring. The species group that stands out the most compared to a normal spring is shorebirds, where a varied selection of species contributed to an unusually good spring season. With a negative sign, Tawny Pipit *Anthus campestris*

was absent for the second year in a row. The summer began with an unusually warm June, but the supply of rare species did not follow the rising temperature. It was a poor rarity summer, not least «helped» by few rare shorebirds and terns, two species groups that often give good returns in the summer months.

The autumn season began promisingly with several rarities already from the end of August. However, there were probably many who got

the feeling that the autumn never got started since the traditionally best weeks in September and October gave rather poor returns. Late September/early October was nevertheless the autumn's best period measured in the number of new arrivals, but persistent westerly winds made an effective block for eastern species. Nearly annually occurring species such as Pied Wheatear *Oenanthe pleschanka* and Pechora Pipit *A. gustavi* both drew a blank year in 2023. A massive arrival of North American passerines to the British Isles made many turn their eyes westwards instead, but with «only» two Red-eyed Vireos as the result. The fact that average temperature fell below normal in October and November probably did not help either. Still, the recent trend of the rarity season stretching into early winter held true this year as well. More rarities were found in early December than late October.

Referanser

References

Generelle referanser

For forekomst av sjeldne arter i Danmark, Finland og Sverige henvises det til de offisielle nettsidene for sjeldenhetskomiteene i de aktuelle landene. For å unngå for mange gjentakelser er disse referansene ikke angitt hver gang. Disse generelle referansene er:

Danmark: Sjældenhedsudvalget (SU)
dklist.netfugl.dk/dklist.php

Finland: Suomen Rariteettikomitea (RK)
www.birdlife.fi/havainnot/harvinaisuudet/rk/

Sverige: Raritettskommittén (Rk)
www.birdlife.se/rk/raritetskatalogen

For en komplett liste med referanser til tidligere publikasjoner fra NSKF henvises det til våre nettsider birdlife.no/organisasjonen/nskf/rapporter.php. Oppdatert Norgesliste med funndetaljer og statistikk for samtlige arter

i kategoriene A–C er tilgjengelig på birdlife.no/organisasjonen/nskf/norgeslisten.php. Alle funn av arter som er eller har vært på NSKFs rapporteringsliste er også registrert på artsobservasjoner.no.

Øvrige referanser

Alsvik, J. 2023a. Beringsnipe med nogo attåt. *Vår Fuglefauna* 46: 131.

Alsvik, J. 2023b. Nordgulstrupe på Værøy i Lofoten. *Vår Fuglefauna* 46: 200.

Andersson, N. 2023. Fältbestämning av dvärglärkor och genomgång av de svenska fynden. *Vår Fågelvärld* 82 (5): 34–43.

Bahr, H. E. S. 1896. Stavanger omegns fugle. *Stavanger museums aarsberetning for 1895*: 29–152.

de Bruin, B. 2023. Gråflankefluesnapper – ny art for Norge. *Vår Fuglefauna* 46: 256–258.

Brynjólfsson, B., Arnarson, B. G., Kolbeinson, Y., Ebels, E. B. & Ławicki, Ł. 2020. Dark-sided Flycatcher at Höfn, Iceland, in October 2012. *Dutch Birding* 42: 113–115.

Christensen, J. S., Hansen, T. H., Rasmussen, P. A. F., Nyegaard, T., Eskildsen, D. P., Clausen, P., Nielsen, R. D. & Bregnballe, T. 2022. *Systematisk oversigt over Danmarks fugle 1800–2019*. DOF.

Clement, P. & Gantlett, S. 1993. The origin of species. *Birding World* 6: 206–213.

Corso, A., Janni, O., Viganò, M., Finati, R. & MISC. 2018. Pallas's Reed Bunting at Linosa, Italy, in October 2017 with remarks on identification pitfalls of juvenile plumage. *Dutch Birding* 40: 389–400.

Fedorenko, V. A. 2018. A new subspecies of the black redstart – *Phoenicurus ochruros murinus* subsp. nov. from the Altai-Sayan Mountainous Country and the current breeding range of the black redstart. *Proceedings of the Zoological Institute RAS* 322: 108–128.

Grönroos, J., Muheim, R. & Åkesson, S. 2010. Orientation and autumn migration routes of juvenile sharp-tailed sandpipers at a staging site in Alaska. *The Journal of Experimental Biology* 213: 1829–1835.

Gundersen, G. 2023. Sumpvipe på Lista. *Vår Fuglefauna* 46: 129.

Günther, A. 2023. Styktesnipe i Skallelv. *Vår Fuglefauna* 46: 201.

Gustad, J. R. 1994. Sjeldne fugler i Norge i 1992.

- Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* 17: 259–278.
- Heggland, H. 2023. Krattspurv på Utsira – ny for Norge. *Vår Fuglefauna* 46: 126–128.
- Hellström, M. 2009. Gulärlor av rasen *feldegg* – raritetskommitténs återgranskning av det svenska fyndmaterialet. *Vår Fågelvärld* 68 (4): 32–37.
- Keller, V., Herrando, S., Voříšek, P. mfl. 2020. *European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change*. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- Kleyheeg, E., Dirken, S., van Beusekom, R., Eggenhuizen, T., Jonkers, D., Koffijberg, K., Majoor, F. & Nagtegaal, J. 2020. Moulting Casarcas in the Netherlands: population development, origin, ecology. *Limosa* 93 (1): 1–14.
- Langbråten, J. 2023. Brunvarsler i Grue. *Vår Fuglefauna* 46: 263.
- Ławicki, Ł. & de Vries, P. P. 2018. Occurrence of frigatebirds in the Western Palearctic. *Dutch Birding* 40: 1–16.
- Leader, P. J. 2010. Brown, Siberian and Grey-streaked Flycatchers: identification and ageing. *British Birds* 103: 658–671.
- Lees, A. C., Farnsworth, A., Curley, S. R. & Gilroy, J. J. 2024. An unprecedented arrival of Nearctic landbirds in Britain and Ireland in September 2023. *British Birds* 117: 292–307.
- Lehikoinen, A. & Huhtinen, H. 2021. *Meena* eller *orientalis*? *Roadrunner* 29: 48–53.
- Leiß, R. 2023. Slangeørn på Værøy i Lofoten. *Vår Fuglefauna* 46: 197.
- Litwiniak, K., Przymencki, M. & de Jong, A. 2021. Breeding-range expansion of the Caspian Gull in Europe. *British Birds* 114: 331–340.
- Mjøs, A. T. 2002. Revurdering av eldre funn og endringer på den norske fuglelisten. *Ornis Norvegica* 25: 64–92.
- Myklebust, M. 2023. Mellomspett på Senja – ny art for Norge. *Vår Fuglefauna* 46: 260–261.
- Olsen, K., Kauppinen, S., Kristensen, A. B., Nielsen, A. O. W., Nielsen, H. H., Nilsson, O. & Ortvad, T. E. 2021. Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2020. *Fugleåret 2020*: 117–161.
- Olsen, T. 2021. Sjeldne fugler i Norge i 2019. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Fugleåret* 8: 4–59.
- Olsen, T. 2022. Sjeldne fugler i Norge i 2021. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Fugleåret* 10: 4–75.
- Olsen, T. 2024. Østlige svartstruper – splitt og behersk. *Vår Fuglefauna* 47: 90–97.
- Olsen, T. & Kvam, H. 2021. Ny taksonomi og systematikk for fugl i Norge. *Vår Fuglefauna* 44: 26–31.
- Przymencki, M., Litwiniak, K., Adriaens, P., Atamas, N., Bertalan, L., Betleja, J., Čerkauskas, A., Dubois, P. J., Horst, T., Jelínek, M., de Jong, A., Karaska, D., Klein, R., Muusse, M., Peev, S., Pyshko, A., Samusenko, I., Smislovs, E., Trapp, H. & Vratny, J. 2024. Breeding-range expansion of the Caspian Gull in Europe: 2021–22 update. *British Birds* 117: 26–35.
- Ree, V. 1980. Rapport fra NSKFs virksomhet 1979. *Vår Fuglefauna* 3: 245–278.
- Saunders, H. 1889. *An Illustrated Manual of British Birds*. London.
- Shirihai, H. & Svensson, L. 2018. *Handbook of Western Palearctic Birds*. Helm. London.
- Teschemaker, W. E. 1911. Nesting of the Dickcissel (Black-headed Bunting). *Bird Notes* 2: 268–273.
- Tveit, B. O. 2011. Identification of Asian Red-rumped Swallow and the first records for Norway and Britain. *Birding World* 24: 327–341.
- van der Vliet, R., Kennerley, P. R. & Small, B. J. 2001. Identification of Two-barred, Greenish, Bright-green and Arctic Warblers. *Dutch Birding* 23: 175–191.
- Waern, M. 2023. Större turturduva – bestämning av *meena* och *orientalis*. *Vår Fågelvärld* 82 (3): 44–50.
- Wilhelmsen, J. A. 2023. Stripesanger i Frakkfjord i Loppa. *Vår Fuglefauna* 46: 199.
- Wingate, D. B. 1983. A record of the Siberian Flycatcher (*Muscicapa sibirica*) from Bermuda: an Extreme Extra-limital Vagrant. *Auk* 100: 212–213.
- Winnem, A. 2023. Einersanger på Sula. *Vår Fuglefauna* 46: 130.